

Západočeská univerzita v Plzni

Katedra občanského práva

Fakulta právnická

Diplomová práce

Náklady exekuce

Pavel Špinka

Plzeň 2019

„Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma **Náklady exekuce** vypracoval samostatně a citoval jsem všechny použité zdroje.“

V Plzni dne 25. března 2019

.....
Pavel Špínka

Na tomto místě bych rád poděkoval vedoucí mé diplomové práce JUDr. Jitce Wolfové za odborné konzultace, cenné rady a pomoc při zpracování této práce.

Obsah

1. Úvod.....	6
2. Obecně o exekuční řízení.....	8
2.1 Historický vývoj exekučního řízení	9
2.2 Zahájení exekučního řízení	11
2.2.1 Účinky spojené se zahájením exekučního řízení.....	12
2.3 Průběh exekučního řízení	12
2.4 Skončení exekučního řízení.....	13
3. Náklady exekuce de lege lata.....	14
3.1 Soudní exekutor z pohledu Ústavního pořádku České republiky	14
3.1.1 Soudní exekutor jako podnikatel	14
3.1.2 Úkony soudního exekutora z pohledu Ústavního soudu	15
3.1.3 Dopad na ekonomiku exekutorských úřadů	16
3.1.4 Odměna exekutora vs. odměna notáře	17
3.2 Občanský soudní řád	19
3.3 Exekuční řád.....	22
3.4 Vztah občanského soudního řádu a exekučního řádu	24
3.5 Ostatní významné právní prameny.....	25
3.5.1 Vyhláška o odměně a náhradách soudního exekutora.....	25
3.5.2 Vyhláška o centrální evidenci exekucí.....	26
3.5.3 Vyhláška o postupech při výkonu exekuční činnosti	27
3.5.4 Zákon, který stanoví pravidla pro případy souběžně probíhajících výkonů rozhodnutí.....	28
3.5.5 Exekuce z hlediska mezinárodního práva	28
4. Náklady exekučního řízení	30
4.1 Náklady exekuce	30
4.1.1 Náklady exekutora.....	31
4.1.2 Náklady povinného.....	32
4.1.3 Náklady oprávněného	33
5. Specifikace nákladů vznikajících v rámci exekuce	35

5.1	Odměna exekutora.....	35
5.1.1	Stanovení odměny při peněžitém plnění	36
5.1.2	Smluvní odměna exekutora	37
5.1.3	Stanovení odměny při nepeněžitém plnění	38
5.2	Odměna exekutora vs. odměna insolvenčního správce	39
5.3	Náhrady hotových výdajů	43
5.4	Ostatní náhrady nákladů exekuce.....	44
5.4.1	Náhrada nákladů za doručení	44
5.4.2	Náhrada za ztrátu času.....	45
5.4.3	Náhrada cestovních výdajů	46
5.5	Záloha na náklady exekuce	46
5.6	Náklady právního zastoupení	47
6.	Rozhodování o nákladech exekuce	49
6.1	Všeobecná úprava rozhodování o nákladech exekuce	49
6.2	Příkaz k úhradě nákladů exekuce	50
6.3	Opravné prostředky proti rozhodnutí o nákladech exekuce	51
7.	Komparace se slovenskou právní úpravou.....	54
8.	Závěr	59
9.	Resumé	63
10.	Seznam použitých zdrojů	67

1. Úvod

S problematikou exekucí jsem se poprvé blíže setkal v rámci mé praxe v advokátní kanceláři v Hradci Králové. Zejména v prvním roce praxe do mé pracovní náplně patřily úkoly z oblasti exekučního a insolvenčního práva, a to počínaje přípravou exekučních návrhů, komunikací se soudními exekutory, výpočtem nákladů právního zastoupení, ale i komunikací s dlužníky z pozice zaměstnance insolvenčního správce, výpočtem odměny a hotových výdajů insolvenčního správce, až po přípravu žalob v rámci incidenčních sporů. Problematika nákladů exekuce mě zaujala natolik, že jsem se rozhodl se jí věnovat i v rámci mé diplomové práce. Práce vznikala v období od září roku 2018 do konce března 2019.

Exekuční činnost je v posledních letech vnímána jako nejvíce účinná varianta, kterou má v České republice věřitel k dispozici v okamžiku, kdy je nucen své pohledávky či ostatní peněžité nebo nepeněžité plnění vymáhat prostřednictvím majetku dlužníka. Civilní exekuční právo lze označit za soubor norem objektivního práva, které mají za cíl regulovat společenské vztahy v oblasti realizace povinností, které byly uloženy tzv. exekučním titulem. Exekuci lze s jistotou označit za stigma současné doby a k jejímu negativnímu vnímání ze strany veřejnosti přispívají primárně i média. Je nutné si uvědomit, že neochota či neschopnost dostát svým závazkům a tím zadluženost není pouze negativním fenoménem současné doby, protože již od nepaměti byli ve své podstatě dlužníci nuceni své závazky plnit, a to prostředky, které odpovídaly úrovni právní vyspělosti společnosti v daném časovém období.

Exekuční řízení je samostatným řízením a hrají v něm klíčovou úlohu soudy a soudní exekutoři. K exekučnímu řízení dochází v okamžiku, kdy povinnost, která byla stanovena rozhodnutím soudu nebo jiného orgánu, jehož rozhodnutí se za exekuční titul považuje, nebyla dobrovolně splněna a oprávněný podal návrh na zahájení řízení. Dostí široké pravomoci exekutorů v rámci exekučního řízení jsou veřejností velmi často kritizovány, avšak je v zájmu celé společnosti, aby byla vymahatelnost práva na co nejvyšší úrovni. Exekuci řeší soudní exekutor, přičemž součástí exekučního řízení je také věřitel a dlužník (oprávněný a povinný). Je nutné si uvědomit, že exekucí může být dnes ve své podstatě ohrožen kdokoliv, avšak existují zde osoby, které jsou exekucí ohroženy mnohem více než ostatní, a to díky svému

životnímu stylu, nezodpovědnosti vůči plnění svých povinností či díky svému špatnému ekonomickému a právnímu povědomí. Vlivem exekuce jsou omezena vlastnická práva dlužníka k majetku.

Cílem této práce je blíže specifikovat problematiku nákladů exekuce. V práci popíši historický vývoj vymáhání pohledávek a obecně definuji základní zásady zahájení, průběhu a skončení exekučního řízení. Zaměřím se na náklady exekuce z hlediska platné právní úpravy, kde chci největší pozornost věnovat nejdůležitějším pramenům práva upravujícím náklady exekuce. Důležitou součástí mojí práce je zhodnocení vnímání povolání soudního exekutora Ústavním soudem České republiky a porovnání institutu soudního exekutora při úkonech v rámci exekučního řízení s institutem notáře v rámci řízení o pozůstalosti.

Dále rozdělím náklady exekuce z pohledů účastníků řízení. Jedním z hlavních cílů je specifikace jednotlivých nákladů vznikajících v rámci exekučního řízení a opět porovnání odměny soudního exekutora, tentokrát s odměnou insolvenčního správce v rámci insolvenčního řízení. Závěr práce chci věnovat komparaci české právní úpravy exekucí, zejména pak jejich nákladů, se zahraniční právní úpravou, pro kterou jsem si vybral právní řád Slovenské republiky.

Všechny informace, které jsou uvedeny v této práci, jsou čerpány z dostupné literatury a odborných zdrojů, které jsou uvedeny na konci tohoto textu.

2. Obecně o exekuční řízení

Za základní znak každé právní normy lze označit její závaznost pro subjekty, kterým je určena, přičemž její obsah je možné nuceně uskutečnit. Pokud jsou splněny předpoklady, které jsou normou stanoveny a nastanou tudíž právní skutečnosti, které jsou vymezeny v rámci hypotetické části normy, závaznost právní normy se projeví tak, že vznikne automaticky právní vztah mezi subjekty ke konkrétnímu objektu, jehož obsah je tvořen subjektivními právy a povinnostmi, které jsou danou normou objektivně vymezeny. Zmíněná konkretizace obecné právní normy nastává v okamžiku, kdy není zapotřebí individuálního právního aktu samočinně. Vznik, stejně jako trvání a zánik, všech těchto subjektivních práv a povinností v podobě určité skutečnosti, tedy objektivní reality, není zřejmý jen pouhým smyslovým poznáním, což je nutné si uvědomit. Pokud má být objektivní realita zřejmá, je zapotřebí ji stanovit prostřednictvím zákona takovým způsobem, aby byla pro každého poznatelná. V rámci právních postupů se toto děje vykonáním individuálních aktů. Subjektivní právo, které je přiznáno rozhodnutím soudu či jiného rozhodujícího orgánu, je uskutečněno samočinně či prostřednictvím zvláštního řízení, který lze označit jako exekuční řízení.¹

Postup, prostřednictvím kterého je provedena nucená realizace plnění orgány, které jsou k tomu oprávněny, je možné nazvat jako exekuci, tedy výkon rozhodnutí. Exekuce je v České republice svěřena procesními normami různým orgánům, avšak zásadní postavení zde má soud z důvodu toho, že nevykonává jen rozhodnutí, která byla vydána v rámci řízení upraveném v občanském soudním řádu, ale i další rozhodnutí ostatních orgánů. Některé druhy exekuce může vykonávat dokonce pouze soud. I to svědčí o významném postavení soudu v rámci exekučního řízení. V rámci exekučního řízení dochází k realizaci funkcionálního aspektu občanského práva procesního, tedy zajištění vynucení prostřednictvím autoritativně přiznaných práv a splnění patřičných povinností. Na exekuci je zapotřebí nahlížet jako na proces, který je realizován v civilně procesním vztahu a lze jej regulovat prostřednictvím norem občanského práva procesního. Tímto způsobem upravený postup je tedy exekučním řízením.²

¹ SCHELLEOVÁ, I. *Exekuce*. 2008, s. 5.

² SCHELLEOVÁ, I. *Exekuce*. 2008, s. 5-6.

Z hlediska povahy exekučního řízení (soudem vynucená realizace práv a povinností) vyplývá, že i přesto, že je toto řízení nedílnou součástí občanského soudního řízení, je od nalézacího řízení naprosto přesně odděleno a tvoří tak samostatné řízení, které se liší od řízení nalézacího. Je zapotřebí si uvědomit, že nalézací řízení a exekuční řízení jsou dvě různé části občanského soudního řízení. Existence exekučního řízení není v žádném případě závislá na existenci nalézacího řízení, o čemž vypovídá např. i fakt, že titulem pro exekuci mohou být i rozhodnutí, která byla vydána i jiným orgánem, nikoliv tedy pouze soudem. Proto je zapotřebí na exekuční řízení nahlížet jako na samostatné řízení, které je nezávislé na nalézacím řízení. Exekuční řízení je možné vést pouze na základě rozhodnutí, která povinnému subjektu ukládají určitou povinnost něco dát či něco konat, něčeho se zdržet nebo něco strpět. Ve výroku rozhodnutí se musí jednat o formulovanou povinnost povinného k danému plnění ve stanovené lhůtě.³

2.1 Historický vývoj exekučního řízení

V minulosti byla exekuce vnímána primárně jako trest pro osobu, která se proti historickému zřízení určitým způsobem provinila. Exekuce byly realizovány již v době římské, kde byly tvořeny dvěma základními fázemi, a to před přetorem (in iure) a před soudem (apud iudicem). Výrokem soudu byl poté žalovaný odsouzen či naopak osvobozen. I v době římského exekučního práva byla dlužníkovi stanovena lhůta, ve které mohl dobrovolně splnit svoji povinnost. Šlo o tzv. pariční lhůtu. Po uplynutí této lhůty bylo přistoupeno k exekuci personální či majetkové. „*Za dobu své existence soudní exekutoři i jejich samospráva překonali všelijaké překážky a někdy lépe, jindy hůře se vypořádali s problémy, které tuto činnost od jejího počátku provázely. Jeden problém v profesním životě soudních exekutorů a ve vnímání jejich činnosti veřejností však stále přetrvává – je jím pocit nedostatku tradice.*“⁴ Jde však pouze o pocit nedostatku tradice, nikoliv o skutečnou absenci, protože z historického hlediska vždy na českém území existoval nástroj, který sloužil k vynucení nesplněných soudních či jiných úředních rozhodnutí. Ne vždy se vykonavatel těchto rozhodnutí nazýval jako exekutor. Institut povolání exekutora má poměrně dlouhou

³ SCHELLEOVÁ, I. *Exekuce*. 2008, s. 6-7.

⁴ WOLFOVÁ, J., ŠTIKA, M. *Soudní exekuce*. 2016, s. 33.

tradici, stejně jako např. povolání soudce či notáře nebo také advokáta. Avšak na rozdíl od notáře nebo advokáta, je institut soudního exekutora vykonáván jako svobodné povolání poměrně krátce, a to od roku 2001, tedy od účinnosti zákona č. 120/2001 Sb., exekučního řádu.⁵

Lze konstatovat, že právní úprava problematiky exekučního řízení se vyvíjela v rámci procesního práva, a to jako souboru právních norem, které upravovaly řízení probíhající před soudními orgány. Důležitým mezníkem v rámci vývoje procesního práva a tím i práva exekučního, byl rok 1895, kdy došlo k vydání řady právních předpisů, které upravovaly příslušná stádia civilního řízení, organizaci a složení soudů. Byl vydán nový exekuční řád s uvozovacím zákonem (zákon č. 78/1896 ř. z. a č. 76/1896 ř. z.). V roce 1918, kdy vzniklo Československo, nastal tzv. právní dualismus, protože zákonem č. 11/1918 Sb. došlo k převzetí rakouského právního řádu v českých zemích a pro Podkarpatskou Rus a Slovensko byl převzat uherský právní řád. Až do konce první republiky se nepodařilo prosadit změny, které by vedly k unifikaci právního řádu. Změna právního řádu nastala až v roce 1948, kdy byla přijata nová právní úprava občanského soudního řádu (zákon č. 142/1950 Sb.), jehož obsahem byla úprava exekučního řízení. Tento občanský soudní řád platil až do okamžiku vydání nového občanského soudního řádu, tedy zákona č. 99/1963 Sb., který platí v České republice doposud.⁶

S jistotou je možné tvrdit, že zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, prošel od roku 1963 velmi složitým vývojem a několikrát byl aktualizován. Mezi základní právní předpisy, které dnes upravují exekuční řízení, patří:⁷

- zákon č. 120/2001 Sb., exekuční řád;
- zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád;
- vyhláška č. 330/2001 Sb., o odměně a náhradách soudního exekutora, o odměně a náhradě hotových výdajů správce podniku a o podmínkách pojištění odpovědnosti za škody způsobené exekutorem (exekuční tarif);

⁵ WOLFOVÁ, J., ŠTIKA, M. *Soudní exekuce*. 2016, s. 33.

⁶ SCHELLEOVÁ, I. *Exekuce*. 2008, s. 12-15.

⁷ Předpisy upravující exekuční řízení. *Exekutorská komora ČR* [online]. 2019 [cit. 2019-03-04]. Dostupné z: <https://www.ekcr.cz/1/predpisy/24-predpisy-upravujici-exekucni-řízení?w=>

- vyhláška č. 329/2008 Sb., o centrální evidenci exekucí;
- vyhláška č. 37/1992 Sb., o jednacím řádu pro krajské a okresní soudy;
- vyhláška č. 418/2001 Sb., o postupech při výkonu exekuční a další činnosti;
- zákon č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních;
- zákon č. 119/2001 Sb., kterým se stanoví pravidla pro případy souběžně probíhajících výkonů rozhodnutí.

V České republice je možné exekuci členit také na exekuci daňovou, která probíhá dle zákona č. 280/2009 Sb., daňového řádu, exekuci správní, která probíhá dle zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, a dále také je nutné zmínit právní úpravu výkonu trestů, které byly uloženy v rámci zákona č. 141/1961 Sb., trestního řádu.

2.2 Zahájení exekučního řízení

Exekuční řízení se zahajuje na návrh.⁸ Exekuční řízení je zahájeno dnem, kdy došel exekuční návrh soudnímu exekutorovi.⁹ Exekuční řízení ve fázi zahájení řízení stojí na principu dispoziční zásady, aktivní legitimaci k podání exekučního návrhu, a tedy i k zahájení exekučního řízení, má pouze oprávněný. Je tedy pouze na oprávněném, zda a kdy podá exekuční návrh a zahájí tak exekuční řízení, stejně tak je na oprávněném volba soudního exekutora, který má exekuci vést. V České republice stále platí, že každý soudní exekutor může vykonávat exekuční i další činnosti na celém našem území a není tedy omezen místní příslušností. Oprávněný si tedy může vybrat kteréhokoli exekutora ze seznamu soudních exekutorů vedeného Exekutorskou komorou bez ohledu na trvalý pobyt povinného v případě fyzické osoby, místo pobytu na území České republiky v případě fyzické osoby – cizince nebo sídla podnikání v případě právnické osoby.¹⁰

⁸ Ustanovení § 35 odst. 1 zákona č. 120/2001 Sb., exekučního řádu.

⁹ Ustanovení § 35 odst. 1 zákona č. 120/2001 Sb., exekučního řádu.

¹⁰ WOLFOVÁ, J., ŠTIKA, M. *Soudní exekuce*. 2016, s. 75.

2.2.1 Účinky spojené se zahájením exekučního řízení

Se zahájením exekučního řízení, tedy s okamžikem doručení exekučního návrhu soudnímu exekutorovi je spojena řada právních následků. Z hmotně právního hlediska se jedná zejména o stavení promlčecí lhůty, neboť uplatní-li věřitel v promlčecí lhůtě právo u orgánu veřejné moci a pokračuje-li řádně v zahájeném řízení, promlčecí lhůta neběží.¹¹ Z procesně právního hlediska se jedná hlavně o překážku litispendence, která se projevuje tím, že oprávněný nemůže úspěšně podat exekuční návrh v téže věci, ve které již v minulosti úspěšně exekuční návrh podal. Tato podmínka ovšem naplatí absolutně, opětovnému podání exekučního návrhu nebrání případy, kdy byl původní exekuční návrh soudním exekutorem odmítnut nebo zamítnut, soud udělil soudnímu exekutorovi pokyn, aby exekuční návrh částečně nebo úplně odmítl nebo zamítl, nebo aby exekuční řízení zastavil, nebo v případě, kdy bylo exekuční řízení v téže věci zastaveno pro nemajetnost nebo z podnětu oprávněného.¹²

Případnou kolizi v podobě současného podání exekučních návrhů v téže věci více soudním exekutorům upravuje exekuční řád v § 35 odst. 4, kde je stanoveno, že „*podá-li oprávněný více exekučních návrhů v téže věci, vede exekuci ten exekutor, který je v rejstříku zahájených exekucí zapsán jako první.*“

2.3 Průběh exekučního řízení

Ustanovení § 46 odst. 1 exekučního řádu stanovuje, že „*exekutor postupuje v exekuci rychle a účelně, při tom dbá ochrany práv účastníků řízení i třetích osob dotčených jeho postupem.*“ Toto ustanovení můžeme považovat za základní zásadu postupu soudního exekutora v exekuci. Z uvedeného vyplývá, že oproti zahajovací fázi exekučního řízení, která stála na zásadě dispoziční, neboť pouze věřitel může podat exekuční návrh, se nám zde objevuje zásada oficiality. Touto zásadou je exekuční řízení ovládáno od okamžiku vydání pověření podle § 43a exekučního řádu. Po splnění zákonných povinností soudního exekutora, které jsou spojeny s podáním

¹¹ Ustanovení § 648 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.

¹² WOLFOVÁ, J., ŠTIKA, M. *Soudní exekuce*. 2016, s. 77-78.

exekučního návrhu, je zcela na úvaze soudního exekutora, jaký zvolí postup při exekuci. Způsoby provedení exekuce upravuje § 58 a násl. exekučního řádu.¹³

2.4 Skončení exekučního řízení

V případě, že exekuce skončí splněním vymáhané povinnosti včetně jejího příslušenství, nákladů exekuce a nákladů oprávněného, nebo pokud povinný splní ve lhůtě 30 dnů od doručení výzvy dle § 46 odst. 6 exekučního řádu vymáhaný nárok a uhradil zálohu, případně bylo-li exekuční řízení zastaveno podle § 55 exekučního řádu, pak je povinností soudního exekutora, kterou mu ukládá § 46 odst. 8 exekučního řádu, zaslat oznámení o skončení exekuce všem orgánům a osobám, případně na žádost i účastníkům řízení, které ve svých seznamech vedou poznámku o probíhající exekuci, nebo kterým byla v exekuci uložena nějaká povinnost. Běžně je toto oznámení v praxi nazýváno „deblokace majetku“. Uvedené orgány mají povinnost uvolnit a v plném rozsahu umožnit veškerá dispoziční práva s ním spojená. Případné deponované srážky ze mzdy, které ještě nebyly vyplaceny exekutorovi, jsou vyplaceny povinnému.¹⁴

Zároveň soudní exekutor po skončení exekuce uvede datum skončení exekuce do rejstříku zahájených exekucí¹⁵ a současně odstraní všechny údaje týkající se nařízené exekuce bez zbytečného odkladu po uplynutí 15 dnů ode dne, kdy se dozvěděl o skončení exekuce, z centrální evidence exekucí.¹⁶

¹³ WOLFOVÁ, J., ŠTIKA, M. *Soudní exekuce*. 2016, s. 97.

¹⁴ WOLFOVÁ, J., ŠTIKA, M. *Soudní exekuce*. 2016, s. 114.

¹⁵ Ustanovení § 35b odst. 1 písm. i) zákona č. 120/2001 Sb., exekučního řádu.

¹⁶ Ustanovení § 125 zákona č. 120/2001 Sb., exekučního řádu, ve spojení s ust. § 3 vyhlášky č. 329/2008 Sb., o centrální evidenci exekucí.

3. Náklady exekuce de lege lata

Exekuční právo lze označit za soubor norem objektivního práva, jehož cílem je regulace společenských vztahů v rámci nucené realizace povinností, které byly uloženy exekučním titulem.¹⁷ K zabezpečení průběhu exekučního řízení slouží v České republice prameny práva. Právní úpravu exekučního řízení je možné v současné době nalézt ve dvou základních právních předpisech, a to je zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, a zejména zákon č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád).¹⁸ Co se týká vzájemného postavení těchto dvou právních předpisů, tak exekuční řád je vůči občanskému soudnímu řádu *lex specialis*, toto vymezení je obsaženo v § 52 zákona č. 120/2001 Sb., který mimo jiné v odstavci 1. říká, že nestanoví-li tento zákon jinak, použijí se pro exekuční řízení přiměřeně ustanovení občanského soudního řádu. Kromě toho je nutné zmínit se také o vyhláškách, které se taktéž exekuci ve svém obsahu věnují a v neposlední řadě je nutné zmínit i Ústavní pořádek České republiky, který je samozřejmě z hlediska právní síly všem výše uvedeným právním pramenům nadřazený.

3.1 Soudní exekutor z pohledu Ústavního pořádku České republiky

Z hlediska Ústavního pořádku České republiky je nutné na soudního exekutora hledět v několika rovínách. Soudní exekutor je z ekonomicky právního pohledu v postavení podnikatele ve smyslu ustanovení § 420 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku. Zároveň se ale na jeho úkony v exekučním řízení pohlíží jako na úkony soudu, měl by být tedy při provádění úkonu v exekučním řízení nezávislý stejně tak, jako to Ústava České republiky vyžaduje po soudcích.

3.1.1 Soudní exekutor jako podnikatel

Soudní exekutor splňuje definici uvedenou ve výše uvedeném ustanovení § 420 občanského zákoníku, neboť samostatně vykonává na vlastní účet a odpovědnost výdělečnou činnost živnostenským nebo obdobným způsobem se záměrem činit tak

¹⁷ ŠÍNOVÁ, R. a kol. *Civilní proces. Řízení exekuční, insolvenční a podle části páté OSŘ*. 2015, s. 27.

¹⁸ HLAVSA, P. *Exekuční řád a zákon č. 119/2001 Sb. s poznámkami a prováděcími předpisy*. 2008, s. 9.

soustavně za účelem dosažení zisku.¹⁹ K výše uvedenému se vyjádřil i Ústavní soud České republiky v ústavní stížnosti vedené pod sp. zn. II. ÚS 150/04, ve které stěžovatelka namítala porušení čl. 28 Listiny základních práv a svobod, podle kterého mají zaměstnanci právo na spravedlivou odměnu za práci. Domáhala se toho, že postavení soudního exekutora se podobá postavení zaměstnance, neboť exekutor, pokud je požádán o provedení exekuce, ji nemůže odmítnout. Ústavní soud však uvedl, že *„tvrzení stěžovatelky není správné, neboť dle názoru soudu exekutor při své činnosti není v takovém vztahu k oprávněnému, že by jej bylo možno (třeba i per analogiam) považovat za zaměstnance oprávněného. Naopak exekutor vystupuje při své činnosti v postavení podnikatele podle obchodního zákoníku. Podnikáním se rozumí činnost, prováděná samostatně podnikatelem vlastním jménem a na vlastní odpovědnost, za účelem dosažení zisku. Z této definice vyplývá základní charakteristika postavení podnikatele – soustavná činnost prováděná za účelem dosažení zisku a ve vztahu k oprávněnému na vlastní riziko. Je třeba zdůraznit, že exekutor jako podnikatel má z úspěšného provedení exekuce zisk (odměnu), ale současně nese i riziko spočívající v tom, že majetek povinného nebude dostačovat k uspokojení oprávněného, ale i nákladů exekuce. Toto riziko nelze bezdůvodně přenášet na osobu oprávněnou.“*²⁰

3.1.2 Úkony soudního exekutora z pohledu Ústavního soudu

Výše uvedený judikát byl dále rozvinut Usnesením Ústavního soudu ze dne 25. 2. 2005, sp. zn. III. ÚS 158/05, kde Ústavní soud uvedl, že *„vzhledem k tomu, že funkce exekutora má rysy výkonu veřejnoprávní funkce – úkony exekutora v exekučním řízení se považují za úkony soudu, exekutora provedením exekuce pověřuje soud (§ 28 exekučního řádu) a exekutor nemůže toto pověření k provedení exekuce odmítnout (exekutor je vyloučen z provedení exekuce pouze za podmínek uvedených v § 29 exekučního řádu) – nelze než konstatovat, že exekutor má právo na uhrazení odměny v plné výši či alespoň v poměrné výši za jím vykonanou práci.“*²¹ Z uvedeného judikátu lze dovozovat, že soudní exekutor, vzhledem k tomu, že se jeho úkony v exekučním řízení považují za úkony soudu, musí být stejně jako soudce

¹⁹ WOLFOVÁ, J., ŠTIKA, M. *Soudní exekuce*. 2016, s. 48.

²⁰ Usnesení Ústavního soudu ČR ze dne 31. 8. 2004, sp. zn. II. ÚS 150/04.

²¹ Usnesení Ústavního soudu ČR ze dne 25. 2. 2005, sp. zn. III. ÚS 158/05.

dle čl. 82 odst. 1 zákona č. 1/1993 Sb., Ústavy České republiky, při výkonu své funkce nezávislý.

Dále je pak zřejmé, že soudní exekutor nemůže odmítnout pověření k provedení exekuce. Exekuční řád v § 30 stanovuje soudnímu exekutorovi pouze dvě možnosti, kdy může odmítnout provést požadovaný úkon, a to „a) odporuje-li zákonu nebo právním předpisům“ nebo „b) jestliže oprávněný nesložil přiměřenou zálohu na náklady exekuce, nejde-li o exekuci k vymožení výživného nezletilého dítěte.“

3.1.3 Dopad na ekonomiku exekutorských úřadů

V praxi tedy dochází k tomu, že soudní exekutoři získávají odměnu pouze z úspěšně vymožených pohledávek. Náklady jim pak vznikají ale i u těch nevymahatelných, kterých je však většina. „Již nyní Exekutorská komora zaznamenává nepříznivou ekonomickou situaci exekutorských úřadů, která je zapříčiněná enormním nárůstem nákladů, agendy a stále rostoucím počtem nevymahatelných exekucí (až 70 % řízení), za které exekutoři nedostávají zaplacenou.“²² Přesto se často na politické scéně mluví o snižování odměny soudních exekutorů, přitom exekuční tarif (vyhláška č. 330/2001 Sb., o odměně a náhradách soudního exekutora, o odměně a náhradě hotových výdajů správce podniku a o podmínkách pojištění odpovědnosti za škody způsobené exekutorem), podle kterého jsou soudní exekutoři odměňováni, byl nastaven již před 18 lety, v roce 2001. Kdy následně došlo dílčími úpravami pouze k snížení odměny a náhrad výdajů o 50% v případě dobrovolné úhrady povinného a k zavedení limitů na účtované náklady na cestovné.²³

Přitom ale spolu s rostoucím počtem nevymahatelných exekucí dochází zároveň k zvyšování nákladů na provoz exekutorských úřadů. Mezi nezanedbatelné zvýšení nákladů rozhodně patří například zvyšování ceny práce, tedy zvýšení nákladů na mzdy zaměstnanců exekutorského úřadu nebo zdražování poštovného. „K nejvíce zatěžujícím nákladům exekutorských úřadů patří poštovné, které bylo za poslední 3 roky navýšeno už 3 krát. Tento nárůst o 25 % představuje pro průměrný exekutorský

²² Tisková zpráva Exekutorské komory České republiky ze dne 13. 4. 2016.

²³ Tisková zpráva Exekutorské komory České republiky ze dne 13. 4. 2016.

*úřad bezmála 300 tisíc Kč navíc. Pokud číslo vyjádříme u všech exekutorských úřadů, tak na poštovním po trojím zdražení zaplatí soudní exekutoři o 47 milionů Kč navíc. Jen poslední vlna zdražování poštovního si vyžádá zaplatit navíc takřka 10 milionů Kč ročně.*²⁴

3.1.4 Odměna exekutora vs. odměna notáře

V této podkapitole se zaměřím na podobnost postavení soudního exekutora při provádění úkonů v exekučním řízení a postavení notáře při provádění úkonů v rámci řízení o pozůstalosti, respektive jejich odměnu při zastavení řízení.

Notář je dle § 1 zákona č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád), fyzická osoba splňující předpoklady podle tohoto zákona, kterou stát pověřil notářským úřadem. Úvodní definice obou těchto svobodných povolání je tedy v podstatě totožná, s tím rozdílem, že samozřejmě soudního exekutora pověří stát exekutorským úřadem. Notář stejně jako soudní exekutor splňuje definici uvedenou v ustanovení § 420 občanského zákoníku, neboť samostatně vykonává na vlastní účet a odpovědnost výdělečnou činnost živnostenským nebo obdobným způsobem se záměrem činit tak soustavně za účelem dosažení zisku, jsou tedy oba podnikateli.

Z právní úpravy v § 100 odst. 1 zákona č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních (ZŘS), vyplývá, že v rámci řízení o pozůstalosti pověří příslušný soud (soud prvního stupně, u kterého řízení o pozůstalosti probíhá) notáře, aby jeho jménem jako soudní komisař prováděl úkony. Stejně tak jako na soudního exekutora je v tomto případě na notáře přenesena soudní pravomoc.

Dále ani notář nemůže odmítnout provedení požadovaných úkonů vyjma případů stanovených v § 53 notářského řádu. Co se týče postavení soudního exekutora při provádění úkonů v exekučním řízení a postavení notáře při provádění úkonů v rámci řízení o pozůstalosti, je ve všech podstatných znacích podobné. Tedy kromě odměny v případě zastavení řízení.

V případě neúspěšné exekuce nese riziko neuhrazení odměny za odvedenou práci soudní exekutor, tak se vyjádřil Ústavní soud České republiky ve svém nálezu sp. zn. III. ÚS 2396/13. „*Nebylo-li vzhledem k okolnostem případu spravedlivé*

²⁴ Tisková zpráva Exekutorské komory České republiky ze dne 5. 4. 2016.

požadovat náhradu nákladů neúspěšné exekuce ve smyslu § 89 exekučního řádu ani po povinné, ani po oprávněné, není nespravedlivé, ponese-li náklady exekuce exekutor, dojde-li soud v dalším řízení k závěru, že nepostupoval důsledně v intencích § 54 exekučního řádu. ... Exekutor má z úspěšného provedení exekuce zisk, ale současně nese i riziko, že majetek povinného nebude dostačovat k uspokojení oprávněného, ale i nákladů exekuce, přičemž jej nelze bezdůvodně přenášet na osobu oprávněnou. Skutečnost, že v konečném důsledku nebudou uspokojeny všechny jeho nároky, není protiústavní. Riziko, které exekutor nese, je odůvodněno a do značné míry kompenzováno jeho, v podstatě monopolním, postavením při provádění exekucí. ... Rizika podstupovaná v souvislosti s výkonem určité profese, včetně rizika neuhrazení odměny za odvedenou práci, jsou vyvažována výhodami souvisejícími s touto profesí. Tyto závěry lze bez dalšího vztáhnout i na činnost a postavení exekutora, jenž svým návrhem a provedením zápisu do seznamu exekutorů dal souhlas s prováděním exekuční činnosti a s tím spojenými riziky, i takovými, že ne ve všech případech dosáhne uspokojení svých zákonných nároků. ... Z ústavněprávních hledisek je aprobován stav nepřiznání náhrady nákladů exekutorovi vůbec, tedy ani v budoucnosti.“²⁵ V podobném smyslu se vyjádřil Ústavní soud několikrát, soudní exekutor dle jeho názoru zkrátka při své činnosti vystupuje v pozici podnikatele a nese rizika s tím spojená, a to i přestože nemůže pověření k provedení exekuce odmítnout, vyjma výše uvedených případů.

Notář má však jako soudní komisař za úkony v řízení o dědictví, které bylo zastaveno, pevně stanovenou odměnu, a to na částku 400,- Kč. Tuto odměnu je mu povinen zaplatit stát, jak je uvedeno v § 108 odstavci 1) ZŘS, „*Odměnu, náhradu hotových výdajů a náhradu za daň z přidané hodnoty jsou v řízení o pozůstalosti povinni notáři zaplatit a) jediný dědic, který nabývá dědictví, jež není předlužené, b) více dědiců, kteří nabývají dědictví, jež není předlužené, a to podle poměru svých dědických podílů nebo podle poměru majetku nabytého při rozdělení pozůstalosti, c) pozůstalý manžel, který nabývá majetek na základě dohody schválené soudem podle § 162 odst. 1 nebo na základě vypořádání usnesením soudu podle § 162 odst. 2, bylo-li řízení o pozůstalosti zastaveno podle § 153 nebo 154, d) stát, nejde-li o případy podle písmene a) až c).*“

²⁵ Nález Ústavního soudu ČR ze dne 3. 4. 2014, sp. zn. III. ÚS 2396/13.

Stát ručí za to, že dojde k uspokojení práva notáře na odměnu a náhrady i ve zvláštních případech dle § 109 odst. 1) ZŘS „*Byla-li nařízena likvidace pozůstalosti, hradí se odměna a náhrady hotových výdajů a za daň z přidané hodnoty z majetku likvidační podstaty podle rozhodnutí, kterým se řízení při likvidaci pozůstalosti v prvním stupni končí. Stát ručí za uspokojení práva notáře na odměnu a náhrady.*“

3.2 Občanský soudní řád

V České republice funguje tzv. dvojkolejnost výkonu rozhodnutí. Výkonu rozhodnutí může provádět buď sám soud prostřednictvím svých vykonavatelů, nebo pověřený soudní exekutor. Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, upravující výkon rozhodnutí zde existoval již před rokem 2001, tedy před vznikem soudních exekutorů a existuje doposud. V rámci přípravy tzv. velké novely exekučního řádu se dokonce uvažovalo o tom, že bude tento relativně neefektivní způsob vymáhání až na několik výjimek zrušen a jeho úloha připadne již zcela soudním exekutorům.²⁶ Jeho struktura vypovídá o relativní samostatnosti výkonu rozhodnutí. Výkon rozhodnutí je upraven v jeho šesté části, tato část je dále členěna do několika hlav:²⁷

- hlava I – nařízení a provedení výkonu rozhodnutí (předpoklady pro výkon rozhodnutí, účastníci řízení, způsoby výkonu rozhodnutí, činnost soudu před nařízením výkonu rozhodnutí, prohlášení majetku, nařízení výkonu rozhodnutí, provedení výkonu rozhodnutí, zastavení výkonu rozhodnutí, náklady výkonu rozhodnutí);
- hlava II – srážky ze mzdy (rozsah srážek, nařízení a provádění srážek, odklad a zastavení výkonu rozhodnutí, výplata provedených srážek, změna plátce mzdy, několik plátců mzdy, srážky z jiných příjmů);
- hlava III – prikázání pohledávky (prikázání z účtu u peněžního ústavu, prikázání jiných peněžitých pohledávek, pohledávky, které nepodléhají výkonu rozhodnutí, postižení jiných majetkových práv, postižení účasti povinného ve veřejné obchodní společnosti a komplementář v komanditní společnosti);

²⁶ Exekutorská komora České republiky, *Rozdíl mezi exekucí a soudním výkonem rozhodnutí*. <https://www.ekcr.cz/1/exekutori-radi/838-28-rozdil-mezi-exekuci-a-soudnim-vykonem-rozhodnuti?w=>

²⁷ Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád: Občanský soudní řád. In: *Sbírka zákonů ČR*. 1963.

- hlava IV – správa nemovité věci (nařízení výkonu rozhodnutí, správa nemovité věci, jiné výkony rozhodnutí, správa spoluvlastnického podílu na nemovité věci);
- hlava V – prodej movitých věcí a nemovitých věcí (věci nepodléhající výkonu rozhodnutí, prodej movitých věcí, soupis na místě samém, jiný soupis, další postup při prodeji movitých věcí, hotové peníze a cenné papíry či listiny, které představují právo na splacení dlužné částky, prodej nemovitých věcí, prodej spoluvlastnického podílu, prodej zástavy);
- hlava VI – zřízení soudcovského zástavního práva na nemovitostech;
- hlava VII – postižení závodu (nařízení výkonu rozhodnutí, správce závodu, dohled soudu, cena závodu, prodej závodu, dražební vyhláška, dražební jednání, rozvrh, zpráva o výkonu správy závodu, přechod práv a dluhů na vydražitele, oznámení jiným orgánům, jiné výkony rozhodnutí, zastavení výkonu rozhodnutí, prodej rodinného závodu, prodej zástavy);
- hlava VIII – uspokojení práva na nepeněžitě plnění (návrh, vyklizení, vyklizení s náhradou, odebrání věci, rozdělení společné věci, provedení prací a výkonů).

V případě návrhu na zahájení výkonu rozhodnutí, je tento podáván k místně příslušnému okresnímu soudu, místní příslušnost se určuje dle trvalého pobytu dlužníka. Soud nařizuje výkon rozhodnutí usnesením, nepověřuje však provedením soudního exekutora, ale své rozhodnutí provede sám prostřednictvím vlastních pravomocí. Nevýhoda spočívá v tom, že věřitel je povinen označit postižitelný majetek dlužníka, nebo musí sám označit bankovní účet dlužníka, který má být postižen. Zároveň je věřitel omezen návrhem jednoho ze způsobů provedení výkonu rozhodnutí – srážky ze mzdy, příkázání pohledávky, prodej movitých nebo nemovitých věcí, prodej podniku, zřízení soudcovského zástavního práva

k nemovitostem...²⁸ Soudní exekutor naopak aktivně vyhledává majetek dlužníka a může provádět několik způsobů exekuce současně. Z výše uvedeného vyplývá i menší naděje na vymožení pohledávky. Což lze podložit i tím, že od roku 2001, kdy zde začali působit soudní exekutoři, vzrostla vymahatelnost práva z uváděných tří až pěti procent na průměrně 40 procent.

Pro dokreslení situace z doby před přijetím exekučního řádu mohu uvést citaci z důvodové zprávy právě k návrhu tohoto zákona: „*Změny ve společenském a právním systému se však v uplynulých letech nežádoucím způsobem projeví na neefektivnosti soudů. Problémem není jenom délka nalézacího řízení, ale i neefektivnost a zdlouhavost řízení vykonávacího (exekučního). Po vyhraném soudním sporu často dochází k tomu, že v důsledku zdlouhavé a nepružné exekuce není soudem přiznané právo oprávněného uspokojeno. Současný neutěšený stav při vymáhání práva v naší zemi může vést nejen ve ztrátu důvěry v soudy, ale i v základy právního státu vůbec a ve svém důsledku vede k hledání praktických možností, jak vymoci oprávněnou pohledávku jinou než zákonnou cestou.*“²⁹

Občanský soudní řád je možné s jistotou označit za obecný pramen úpravy exekucí v České republice. Tento zákon je velmi obsáhlý a problematiku zpracovává do detailu. Subsidiárně je používán taktéž i u ostatních druhů exekucí, nikoliv pouze u těch soudních. V souhrnu tedy zákon upravuje účast na exekučním řízení, úkony soudů a účastníků exekučního řízení, průběh exekučního řízení, rozhodnutí, náklady, odvolání, nařízení, provedení výkonu rozhodnutí apod. Zabývá se taktéž i úpravou jednotlivých druhů exekučních titulů, a to je srážky ze mzdy, správy nemovitosti, příkázáním pohledávky, prodejem movitých věcí a postižením podniku.³⁰

²⁸ Exekutorská komora České republiky, *Rozdíl mezi exekucí a soudním výkonem rozhodnutí*.
<https://www.ekcr.cz/1/exekutori-radi/838-28-rozdil-mezi-exekuci-a-soudnim-vykonem-rozhodnuti?w=>

²⁹ Důvodová zpráva k návrhu zákona č. 120/2001 Sb., exekuční řád.

³⁰ Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád: Občanský soudní řád. In: *Sbírka zákonů ČR*. 1963.

3.3 Exekuční řád

Zákon č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů, vstoupil v platnost v roce 2001 a téhož roku dne 1. 5. nabyl i účinnosti. Část první – exekuční řád je složena z celkem 15 hlav:³¹

- hlava I – základní ustanovení;
- hlava II – exekutor (exekutor, exekutorský úřad, zastupování exekutora, zaměstnanci exekutora – koncipient a kandidát, vykonavatel exekutora a jeho další zaměstnanci);
- hlava III – exekuční činnost (součinnost třetích osob, exekuční řízení, rejstřík zahájených exekucí, účastníci řízení, exekuční návrh, exekuční titul, změna exekutora, věcná a místní příslušnost exekučního úřadu, exekuční příkaz, součinnost oprávněného a povinného, odklad exekuce, zastavení exekuce, rozhodování exekutora, odvolání proti rozhodnutí exekutora);
- hlava IV – způsoby provedení exekuce (exekuci srážkami ze mzdy, exekuce přikázání pohledávky, exekuce příkazem k výplatě z účtu peněžního ústavu, exekuce prodejem movitých a nemovitých věcí, vyškrtnutí věcí ze soupisu, exekuce postižením závodu, exekuce pozastavením řídičského oprávnění, uspokojení práv na nepeněžité plnění);
- hlava V – zřízení exekutorského zástavního práva na nemovitých věcech;
- hlava VI – další činnosti exekutora;
- hlava VII – náklady exekuce a náklady oprávněného;
- hlava VIII – odměna exekutora;
- hlava IX – manipulace se spisy a jejich úschova (manipulace se spisy, nahlížení do spisů, půjčování spisů, rekonstrukce spisů, manipulace

³¹ Zákon č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti: Exekuční řád. In: *Sbírka zákonů ČR*. 2001.

s exekutorskými stejnopisy, úschova ukončených spisů, vyhledávání stejnopisů, výpisů a opisů);

- hlava X – samospráva exekutora (Komora, Sněm exekutorů, Prezidium Komory, Prezident Komory, Revizní komise, Kontrolní komise, Kárná komise, Zkušební komise, Výběrová komise);
- hlava XI – kárná odpovědnost exekutora, kandidáta a koncipienta;
- hlava XII – zvláštní ustanovení o doručování;
- hlava XIII – přestupky (přestupky fyzických osob, právnických osob, přestupky Komory);
- hlava XIV – centrální evidence exekucí;
- hlava XV – přechodná a závěrečná ustanovení.

Jak již bylo popsáno výše, přijetí tohoto zákona bylo logickým vyústěním situace v oblasti vymáhání práva v České republice. Přijetí tohoto zákona a vznik institutu soudního exekutora do značné míry ulevilo soudům, které se mohou věnovat nalézacímu řízení. Přijetím exekučního řádu je část pravomoci soudu delegována do rukou soudního exekutora. *„Institut soudního exekutora, který je tímto zákonem nově zřizován, je založen na principu, že jakákoli činnost exekutora začíná tam, kde končí činnost soudu v nalézacím řízení. Činnost soudu tak končí vydáním pravomocného soudního rozhodnutí, v němž je autoritativně rozhodnuto o výši peněžité pohledávky, jejího příslušenství a její splatnosti nebo o obsahu a rozsahu nepeněžitého plnění. Je-li toto rozhodnutí vykonatelné a povinnému uplynula lhůta k dobrovolnému plnění povinnosti, je možné na návrh oprávněné osoby uskutečnit exekuci. Zákon o soudních exekutorech tedy deleguje část pravomoci soudu, a to výlučně tu, která je uplatňována po vydání autoritativního soudního rozhodnutí, příp. rozhodnutí jiného státního orgánu, na nezávislého a nestranného soudního exekutora, a to při zachování pravomoci soudu, popř. jiných státních orgánů, i pro oblast exekučního řízení (výkonu rozhodnutí) dle platné procesní úpravy obsažené v občanském soudním řádu, popř. zvláštních právních předpisech (daňová exekuce, správní exekuce). Právní řád se tedy rozšiřuje o další druh exekuce prováděný soudními exekutory podle tohoto zákona, který je koncipován jako zvláštní právní předpis ve*

*vztahu k obecné procesní úpravě obsažené v občanském soudním řádu. Dosavadní druhy exekucí vykonávané soudy či jinými státními orgány zůstávají zachovány.*³²

Exekuční řád tedy vymezuje základní pojmy jako, kdo je to exekutor, v čem spočívá jeho činnost, co je to exekutorský úřad, jaké prostředky má soudní exekutor k vymáhání práva, popisuje exekuční řízení od jeho zahájení až po ukončení, stanovuje odměnu a náklady soudního exekutora a další. Skutečnosti, které jsou předmětem této práce, budou podrobněji rozebrány v dalších kapitolách.

3.4 Vztah občanského soudního řádu a exekučního řádu

Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, je ve vztahu k zákonu č. 120/2001 Sb., exekučnímu řádu, subsidiární. Tento princip subsidiarity je uveden v § 52 odst. 1 zákona č. 120/2001 Sb., exekučního řádu, kde je doslova zmíněno, že pokud zákon nestanoví jinak, pro exekuční řízení je nutné přiměřeně použít ustanovení zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu. V rámci výkonu rozhodnutí je možné dle § 254 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, aplikovat i ustanovení předcházejících částí, avšak s výjimkami, které jsou vyjmenovány v odst. 2, 3 a 4. Pokud tedy není možné nalézt určitou úpravu v exekučním řádu, je možné následně použít občanský soudní řád. Jako příklad zmíněné subsidiární aplikace lze zmínit třeba § 27 exekučního řádu, který v odstavci 2 větě první odkazuje právě na občanský soudní řád *„Exekutor může vykonavatele exekutora písemně pověřit prováděním úkonů, které ve výkonu rozhodnutí podle občanského soudního řádu provádí vykonavatel.“* Zmíněný odkaz je směřován na § 265 odstavec 2 a 3 občanského soudního řádu, který stanoví, že *„2) výkon rozhodnutí na majetek povinného, na který se vztahuje rozhodnutí o zajištění vydané v trestním řízení, lze provést jen po předchozím souhlasu příslušného orgánu činného v trestním řízení.“* a *„3) Jednotlivé úkony při provádění výkonu rozhodnutí může činit zaměstnanec soudu (vykonavatel), stanoví-li tak zákon nebo zvláštní právní předpisy, nebo pověří-li ho tím předseda senátu; při své činnosti se řídí pokyny předsedy senátu. Upustit od dalšího provádění výkonu rozhodnutí bez příkazu předsedy senátu může vykonavatel jen tehdy, když s tím souhlasí oprávněný anebo splní-li povinný dobrovolně, co mu ukládá rozhodnutí.“* Lze tedy konstatovat, že zákon č. 120/2001 Sb., exekuční řád, je

³² Důvodová zpráva k návrhu zákona č. 120/2001 Sb., exekuční řád.

speciálním právním předpisem vůči zákonu č. 99/1963 Sb., občanskému soudnímu řádu.

3.5 Ostatní významné právní prameny

Dalšími, neméně významnými prameny práva, jsou vyhláška č. 330/2001 Sb., o odměně a náhradách soudního exekutora (exekuční tarif), vyhláška č. 329/2008 Sb. o centrální evidenci exekucí, vyhláška č. 418/2001 Sb., o postupech při výkonu exekuční a další činnosti, zákon č. 119/2001 Sb., kterým se stanoví pravidla pro případy souběžně probíhajících výkonů rozhodnutí, či právní úprava exekuce z hlediska mezinárodního práva.

3.5.1 Vyhláška o odměně a náhradách soudního exekutora

Vyhláška č. 330/2001 Sb., o odměně a náhradách soudního exekutora, o odměně a náhradě hotových výdajů správce podniku a o podmínkách pojištění odpovědnosti za škody způsobené exekutorem (exekuční tarif), je rozdělena do několika základních částí:³³

- část první – obecná ustanovení;
- část druhá – výkon exekuční činnosti (odměna za výkon exekuční činnosti, náhrada hotových výdajů, náhrada za ztrátu času, náhrada za doručení písemností);
- část třetí – právní pomoc;
- část čtvrtá – sepisování exekutorských zápisů při přijímání věcí do úschovy;
- část pátá – jiná činnost na základě pověření soudu;
- část šestá – provedení dražby;
- část sedmá – činnost správce podniku;
- část osmá – pojištění odpovědnosti za škody;
- část devátá – ustanovení společná a závěrečná.

³³ Vyhláška č. 330/2001 Sb., o odměně a náhradách soudního exekutora, o odměně a náhradě hotových výdajů správce podniku a o podmínkách pojištění odpovědnosti za škody způsobené exekutorem: Exekuční tarif. In: *Sbírka zákonů ČR*. 2001.

S vydáním této vyhlášky, která stanoví odměnu, náhradu hotových výdajů a dalších výdajů exekuční řád počítal, a přímo k jejímu vydání Ministerstvo spravedlnosti v § 131 zmocnil. Exekuční řád totiž stanovil taxativně jednotlivé složky odměny soudního exekutora, případně její druhy, a výši této odměny mělo za úkol stanovit právě Ministerstvo spravedlnosti předmětnou vyhláškou.³⁴

Exekuční tarif však nestanovuje pouze odměnu exekutora za výkon exekuční činnosti, náhradu hotových a dalších výdajů. Upravuje též odměnu soudního exekutora za další činnosti, které může vykonávat, jako je právní pomoc, kde odkazuje na vyhlášku č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění vyhlášky č. 235/1997 Sb. a vyhlášky č. 484/2000 Sb. Dále stanovuje odměnu soudního exekutora za sepisování exekutorských zápisů při přijímání věcí do úschovy, kde odkazuje na vyhlášku č. 196/2001 Sb., o odměnách a náhradách notářů a správců dědictví. Soudnímu exekutorovi stanovuje exekuční tarif odměnu též za jinou činnost na základě pověření soudu (například doručování písemností), provedení dražby a činnost správce podniku. V hlavě VIII. je ještě stanoveno, že Exekutorská komora České republiky může soudnímu exekutorovi zprostředkovat sjednání smlouvy o pojištění odpovědnosti za škodu, která by mohla vzniknout v souvislosti s výkonem exekuční činnosti, které je povinné dle § 11 odst. 1 písm. b exekučního řádu.

3.5.2 Vyhláška o centrální evidenci exekucí

O centrální evidenci exekucí se zmiňuje již exekuční řád ve své hlavě XIV. Centrální evidence exekucí, v § 125 odst. 5 stanovuje, že postup pro zápis a výmaz údajů v centrální evidenci exekucí a pro její vedení, provoz a správu je upraven vyhláškou ministerstva. Myšlena je tím právě vyhláška č. 329/2008 Sb. o centrální evidenci exekucí, která mimo jiné též stanovuje, jaké údaje a jakým způsobem se do evidence zapisují. Dále stanovuje, že Komoře náleží odměna za každé poskytnutí elektronického údaje z evidence, stanoví-li tak exekuční řád. Výše odměny v

³⁴ Důvodová zpráva k návrhu zákona č. 120/2001 Sb., exekuční řád.

závislosti na tom, kolik bylo žadateli v kalendářním roce poskytnuto elektronických údajů, činí:³⁵

do 1000. poskytnutého údaje 60 Kč,
od 1001. poskytnutého údaje do 10000. poskytnutého údaje 30 Kč,
od 10001. poskytnutého údaje do 1000000. poskytnutého údaje 15 Kč,
od 1000001. poskytnutého údaje 6 Kč.

A taktéž, že za výpis z centrální evidence exekucí nebo potvrzení o tom, že určitý údaj v centrální evidenci exekucí není zapsán, náleží Komoře odměna ve výši 50 Kč za každou stránku. Zde jen doplním, že jsem se v praxi setkal s případem, kdy dlužník uvažoval o sepsání insolvenčního návrhu, protože věděl, že je proti němu vedeno zhruba 20 exekucí. Byl tedy vyzván k obstarání příloh ve smyslu § 104 odst. 1 ve spojení s § 392 odst. 1 zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), mimo jiné tedy i seznamu závazků. Když si však dlužník spočítal, kolik by musel za pořízení tohoto seznamu prostřednictvím centrální evidence exekucí zaplatit, podání insolvenčního návrhu si rozmyslel, což jen dokresluje bezvýhodnou situaci lidí, na které je vedeno více exekucí. Na tomto místě stojí za zmínku, že novela insolvenčního zákona - zákon č. 31/2019 Sb., který nabyde účinnost dne 1. 6. 2019, povinnost dokládat seznam závazků v případě, že spolu s podáním insolvenčního návrhu dlužník spojí návrh na povolení oddlužení, ruší.

3.5.3 Vyhláška o postupech při výkonu exekuční činnosti

Vyhláška č. 418/2001 Sb., o postupech při výkonu exekuční činnosti, se zaměřuje na provádění úkonů soudních exekutorů a sepisování protokolů o nich, § 2 odst. 1 této vyhlášky stanovuje, že o každém úkonu provedeném v rámci exekuční činnosti sepíše exekutor protokol. Byl-li úkon učiněn v písemné formě a listina, v níž je úkon zachycen, je založena do spisu, protokol se nevyhotovuje. Dále tato vyhláška mimo jiné například stanovuje postupy při žádání o součinnosti třetích osob, prohlášení majetku povinného a doručování v rámci exekuce.

³⁵ Ustanovení § 5 odst. 1 vyhlášky č. 329/2008 Sb., o centrální evidenci exekucí.

3.5.4 Zákon, který stanoví pravidla pro případy souběžně probíhajících výkonů rozhodnutí

Souběh exekucí je institut, který se zvyšujícím počtem mnohačetných exekucí na jednoho povinného nabývá stále více na významu. Co se týká souběhu exekucí, můžeme se bavit o dvou případech, a to souběh exekucí na jednoho povinného, který je veden jedním exekutorem, a souběh exekucí, které jsou vedeny několika soudními exekutory na základě jiných exekučních titulů.³⁶

Se souběhem exekucí počítal již zákon č. 119/2001 Sb., kterým se stanoví pravidla pro případy souběžně probíhajících výkonů rozhodnutí. V době přijetí tohoto zákona občanský soudní řád obsahoval pravidla pro výkon rozhodnutí v případech, kdy vůči témuž povinnému byl současně prováděn soudní výkon rozhodnutí k vymození více pohledávek. Právní řád však neobsahoval žádná pravidla pro případ, kdy je souběžně prováděn vůči témuž povinnému soudní výkon rozhodnutí, vymáhán daňový nedoplatek daňovou exekucí či je vedena správní exekuce, jimiž jsou postíženy tytéž věci, práva nebo jiné majetkové hodnoty. Předmětný zákon proto stanovuje pravidla pro případy, kdy se realizace soudního výkonu rozhodnutí, daňové exekuce, správní exekuce, či výkonu rozhodnutí prováděné soudním exekutorem mohou dostat do vzájemného střetu.³⁷

3.5.5 Exekuce z hlediska mezinárodního práva

Důležitá je také právní úprava exekuce z hlediska mezinárodního práva, kde je hlavním pramenem zákon č. 91/2012 Sb., o mezinárodním právu soukromém. Dále je nutné zmínit dvoustranné, popřípadě vícestranné mezinárodní smlouvy, které upravují parciální otázky v rámci civilního procesu, a tudíž i exekučního práva. Zde je možné za hlavní prameny označit akty sekundárního unijního práva, a to primárně nařízení, která závazným způsobem regulují některé otázky v rámci exekučního práva – např. nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1215/2012 ze dne 12. 12. 2012 o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a

³⁶ WOLFOVÁ, J., ŠTIKA, M. *Soudní exekuce*. 2016, s. 144.

³⁷ Důvodová zpráva k návrhu zákona č. 119/2001 Sb., kterým se stanoví pravidla pro případy souběžně probíhajících výkonů rozhodnutí.

obchodních věcech, a také nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 805/2004 ze dne 21. 4. 2004, kterým se zavádí evropský exekuční titul pro nesporné nároky.³⁸

³⁸ ŠÍNOVÁ, R. a kol. *Civilní proces. Řízení exekuční, insolvenční a podle části páté OSŘ*. 2015, s. 18-20.

4. Náklady exekučního řízení

Náklady exekučního řízení jsou upraveny v hlavě VII. exekučního řádu, která upravuje náklady exekuce a náklady oprávněného, dále v hlavě VIII. exekučního řádu nalezneme odměnu exekutora. Náklady exekuce můžeme rozdělit na náklady exekutora, náklady oprávněného a náklady povinného.

4.1 Náklady exekuce

Z odborného úhlu pohledu jsou náklady exekuce považovány spíše za jakýsi abstraktní pojem, který je blíže definován v § 87 zákona č. 120/2001 Sb., exekučního řádu. Exekutor vymůže náklady exekuce a náklady oprávněného dle příkazu k úhradě nákladů exekuce některým ze způsobů, které jsou určeny v exekučním příkazu k provedení exekuce. Příkaz k úhradě nákladů exekuce obsahuje tyto náležitosti:³⁹

- označení exekučního soudu;
- označení exekutora, který celé exekuční řízení vede;
- označení exekučního titulu a orgánu, který tento titul vydal, či osoby, která jej zhotovila;
- označení povinnosti, která má být prostřednictvím exekuce vymáhána;
- označení oprávněného a povinného, a to včetně rodného čísla povinného, pokud je možné toto rodné číslo zjistit;
- identifikace povinností k náhradě nákladů, jejich vyčíslení a odůvodnění;
- velikost již zaplacené zálohy a její vyúčtování;
- datum;
- podpis exekutora;
- poučení o námitkách.

³⁹ Zákon č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti: Exekuční řád. In: *Sbírka zákonů ČR*. 2001.

Do 8 dnů od doručení tohoto příkazu může účastník exekučního řízení u exekutora podat proti příkazu námitky. Pokud exekutor těmto námitkám nevyhoví v plném rozsahu, musí je postoupit bez zbytečného odkladu soudu, který musí o námitkách rozhodnout do 15 dnů. Vyjádření k námitkám, které byly adresovány soudu, exekutor doručí taktéž i tomu, kdo tyto námitky podal. Za věcně příslušný exekuční soud je možné označit okresní soud. Místně příslušným exekučním soudem je soud, v jehož obvodu se nachází trvalé bydliště či místo pobytu na území ČR povinného – pokud se jedná o fyzickou osobu. Pokud je povinný právnickou osobou, za místně příslušný soud lze označit ten, v jehož obvodu se nachází sídlo této právnické osoby. „*Nemá-li povinný, který je fyzickou osobou, v České republice místo trvalého pobytu nebo místo pobytu podle věty první, nebo nemá-li povinný, který je právnickou osobou, sídlo v České republice, je místně příslušným soud, v jehož obvodu má povinný majetek.*“⁴⁰ Rozhodnutí soudu, které se vztahuje k námitkám, je zapotřebí doručit exekutorovi, oprávněnému i povinnému.

Z výše uvedeného vyplývá, že v rámci exekučního řízení nevznikají tedy náklady pouze soudnímu exekutorovi, avšak vznikají i oprávněnému, pokud je možné tyto náklady klasifikovat jako účelně vynaložené náklady k vymáhání nároku.⁴¹ Náklady je možné tedy rozdělit do tří základních skupin:

- náklady exekutora;
- náklady povinného;
- náklady oprávněného.

4.1.1 Náklady exekutora

Exekutorovi vznikají během exekuce náklady a v okamžiku, kdy při provádění exekuce vymůže pohledávku či její část, vzniká mu právo na náhradu nákladů exekučního řízení.⁴² Náklady exekutora jsou vymezeny v § 87 zákona č. 120/2001 Sb., exekučního řádu, kde jsou souhrnně označeny jako „náklady exekuce“. Jedná se o následující typy nákladů – odměna exekutora, náhrada za ztrátu času při exekuci, náhrada za doručení písemnosti, náhrada a odměna nákladů správce závodu,

⁴⁰ Zákon č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti: Exekuční řád. In: *Sbírka zákonů ČR*. 2001.

⁴¹ WOLFOVÁ, J., ŠTIKA, M. *Soudní exekuce*. 2016, s. 132.

⁴² HAVLÍČKOVÁ, B. *Kompendium judikatury*. 2016, s. 7.

a pokud je exekutor či správce závod taktéž i plátcem DPH, do nákladů exekuce je možné zařadit i DPH. Co se týče náhrady účelně vynaložených cestovních výdajů či náhrady za ztrátu času, tak jde o náklady exekuce pouze do výše, které jsou vymezeny prováděcím právním předpisem – pokud tyto náklady vymezenou částku přesáhnou, exekutorovi ji musí uhradit oprávněný, o čemž je poučen již ve vyrozumění o zahájení exekuce. Odměna exekutora náleží exekutorovi za exekuční činnost a další činnosti, které jsou vymezeny zákonem. Exekutorovi hradí náklady exekuce povinný, jelikož je tím, kdo v tomto případě protiprávně jednal a ve své podstatě oprávněný tak neměl jinou možnost, než se tedy obrátit na soud a požádat o zahájení exekučního řízení.⁴³

4.1.2 Náklady povinného

V rámci exekučního řádu nejsou náklady, které vznikají na straně povinného, definovány, a na rozdíl od nákladů oprávněného a exekutora je ani nikde ve svém obsahu nezmiňuje. Důvod může spočívat v tom, že v okamžiku, kdy je exekuce úspěšná a dojde tak k vymožení dobrovolně nesplněné povinnosti, je přiznán oprávněnému nárok na náhradu nákladů, které posléze musí společně s náklady exekuce uhradit, a to na základě příkazu k úhradě, čímž dochází tudíž k vymožení plnění. V praxi by mohlo dojít ke vzniku nároku povinného na náhradu nákladů v okamžiku, kdy by došlo ke vzniku podmínek, za kterých by nebylo možné exekuci úspěšným způsobem dokončit a exekuce by tak byla na základě usnesení zastavena. „Dojde-li k zastavení exekuce, hradí náklady exekuce a náklady účastníků ten, který zastavení zavínil. V případě zastavení exekuce pro nemajetnost povinného hradí paušálně určené či účelně vynaložené výdaje exekutorovi oprávněný. Pro případ zastavení exekuce pro nemajetnost povinného si může oprávněný s exekutorem předem sjednat výši účelně vynaložených výdajů.“⁴⁴ Při vymezení jednotlivých nákladů povinnost by bylo nutné následně vycházet taktéž i z § 137 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu – náklady řízení tvoří např. hotové výdaje

⁴³ Zákon č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti: Exekuční řád. In: *Sbírka zákonů ČR*. 2001.

⁴⁴ Zákon č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti: Exekuční řád. In: *Sbírka zákonů ČR*. 2001.

účastníků exekučního řízení a jejich zástupců, a to včetně soudního poplatku, či ušlý výdělek účastníků apod.

4.1.3 Náklady oprávněného

Náklady oprávněného již zákon, stejně jako náklady exekuce, důsledně rozlišuje. Zatímco jsou náklady exekuce nárokem pouze soudního exekutora, právo oprávněného na náhradu všech nákladů, které byly účelně vynaloženy k vymáhání nároku, má během exekučního řízení podobu vymahatelného nároku, který je ve prospěch oprávněného, a to jako účastníka exekučního řízení. Lze konstatovat, že náklady oprávněného jsou procesním promítnutím vztahu, který mezi jednotlivými účastníky navzájem existuje, a to především vlivem nesplnění povinnosti povinného. Mezi náklady exekuce a náklady oprávněného existuje zcela viditelný rozdíl v tom, že exekutor hradí náklady, které souvisí s výkonem určité části veřejné moci jemu svěřené – tedy náklady spojené s provozem exekutorského úřadu, hotové náklady a výdaje, či mzdy pro zaměstnance úřadu. Naopak oprávněný disponuje nárokem na náhradu takových nákladů nahrazujících výdaje, které oprávněnému vznikly osobně, či výdaje, které vznikly v souvislosti s právním zastoupením.⁴⁵

Oprávněný má nárok na náhradu nákladů, které byly účelně vynaloženy k vymáhání jeho nároku a hradí mu jej povinný. Úhrada nákladů oprávněného a nákladů exekuce je upravena v § 87 odst. 3 zákona č. 120/2001 Sb., exekučního řádu, a odvíjí se od principu presumovaného procesního úspěchu oprávněného. Tento princip však nelze využít v případě, kdy exekuce skončí neúspěšně.⁴⁶ I přesto, že exekuční řád náklady oprávněného ve svém obsahu zmiňuje, nikde je však již blíže nedefinuje. Proto je nutné využít subsidiárně zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, který v § 137 v odst. 1 a 3 prezentuje výčet možných účelně vynaložených nákladů oprávněného. Právě z toho paragrafu je možné dle § 52 odst. 1 zákona č. 120/2001 Sb., exekučního řádu, vycházet. „*Nestanoví-li tento zákon jinak, použijí se pro*

⁴⁵ Bulletin advokacie - Právní povaha nákladů exekuce aneb Ke stanovisku Nejvyššího soudu ČR, sp. zn. Cpjn 200/2005: Článek. *Česká avokátní komora* [online]. 2007 [cit. 2019-03-13]. Dostupné z: https://www.cak.cz/assets/files/1585/BA_07_09i.pdf

⁴⁶ WOLFOVÁ, J., ŠTIKA, M. *Soudní exekuce*. 2016, s. 132-133.

*exekuční řízení přiměřeně ustanovení občanského soudního řádu.*⁴⁷ Mezi náklady oprávněného tak patří tyto druhy nákladů:⁴⁸

- ušlý výdělek oprávněného i jeho zákonného zástupce;
- hotové náklady účastníků i jejich zástupců;
- náklady důkazů;
- tlumočné;
- odměna za zastupování oprávněného advokátem;
- DPH (pokud jde o plátce DPH).

V případě odměny za zastupování advokátem je nutné vycházet z § 151 odst. 2 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, a to včetně povinnosti, která je obsahem § 149 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu. *„Zastupoval-li advokát účastníka, jemuž byla přisouzena náhrada nákladů řízení, je ten, jemuž byla uložena náhrada těchto nákladů, povinen zaplatit ji advokátu.*⁴⁹ Náklady musí oprávněnému uhradit povinný, což vzniká v důsledku presumpce zavinění povinného. Každý účastník si musí platit náklady řízení, které jemu osobně vznikají, a také náklady zástupce. Společné náklady posléze platí účastníci dle poměru účastenství na věci a na exekučním řízení, a pokud není možné poměr účastenství definovat a vymežit, je placeno rovným dílem.⁵⁰

⁴⁷ Zákon č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti: Exekuční řád. In: *Sbírka zákonů ČR*. 2001.

⁴⁸ Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád: Občanský soudní řád. In: *Sbírka zákonů ČR*. 1963.

⁴⁹ Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád: Občanský soudní řád. In: *Sbírka zákonů ČR*. 1963.

⁵⁰ KASÍKOVÁ, M. a kol. *Exekuční řád: komentář*. 2017, s. 56.

5. Specifikace nákladů vznikajících v rámci exekuce

V rámci následujícího textu jsou blíže specifikovány jednotlivé druhy nákladů exekuce, a to je odměna exekutora, náhrady hotových výdajů, ostatní náhrady nákladů exekuce, záloha na náklady exekuce a náklady právního zastoupení.

5.1 Odměna exekutora

Odměnu exekutora je možné s jistotou zařadit mezi nejvýznamnější kategorie nákladů exekuce. Soudní exekutor exekuční činnost vykonává za úplatu, která má podobu odměny. Právo soudního exekutora na odměnu je deklarováno v rámci § 3 odst. 1, § 74 až 76, § 87 odst. 1 a § 90 odst. 1 zákona č. 120/2001 Sb., exekučního řádu, a to ve spojení s § 1 vyhlášky č. 330/2001 Sb.⁵¹ „*Soudní exekutor vykonává exekuční činnost a další činnost za odměnu, jejíž výše a způsob jejího určení se řídí touto vyhláškou. V odměně exekutora je zahrnuta i náhrada za běžné administrativní a jiné práce v souvislosti s exekuční činností a další činností exekutora.*“⁵² Pod termínem „další činnosti“ je možné rozumět:⁵³

- poskytování právní pomoci;
- přijímání věcí do úschovy;
- sepisování exekutorských zápisů;
- provádění dalších činností dle pověření soudu (doručování písemností soudu, činnost soudního vykonavatele);
- provádění dražby movitých či nemovitých věcí, a to na návrh vlastníka či osoby, která má oprávnění s danou věcí disponovat;
- správa majetku dle pověření soudu či státního zástupce v rámci trestního řízení.

Odměna exekutora je pouze jednou ze složek celkové množiny nákladů exekuce. Odměnu exekutora je nutné vnímat jako úplatu za činnost, která je

⁵¹ WOLFOVÁ, J., ŠTIKA, M. *Soudní exekuce*. 2016, s. 133.

⁵² Vyhláška č. 330/2001 Sb., o odměně a náhradách soudního exekutora, o odměně a náhradě hotových výdajů správce podniku a o podmínkách pojištění odpovědnosti za škody způsobené exekutorem: Exekuční tarif. In: *Sbírka zákonů ČR*. 2001.

⁵³ Vyhláška č. 330/2001 Sb., o odměně a náhradách soudního exekutora, o odměně a náhradě hotových výdajů správce podniku a o podmínkách pojištění odpovědnosti za škody způsobené exekutorem: Exekuční tarif. In: *Sbírka zákonů ČR*. 2001.

vykonávána osobně exekutorem či jeho zaměstnanci. Je tudíž vyloučeno, aby exekutor z titulu zaměstnavatele požadoval zvláštní úhradu mezd zaměstnanců v podobě náhrady hotových výdajů, což je zapotřebí si uvědomit. V rámci své činnosti tak musí exekutor důkladně rozlišit, jaký náklad je součástí odměny a jaký již součástí odměny být nemůže, a je nutné jej považovat za náklad podmnožiny paušálním způsobem vymezených či účelně vynaložených nákladů. Klíčovou roli při stanovení výše odměny hraje vyhláška č. 330/2001 Sb., který bývá nazývána jako exekuční tarif. Jde o základní právní předpis, který definuje, jak se odměna exekutora počítá při realizaci různých druhů činnosti (např. odměna za exekuci odebráním věci, odměna za exekuci vyklizením či odměna za exekuci rozdělením společné věci apod.).⁵⁴

5.1.1 Stanovení odměny při peněžitém plnění

Výpočet odměny exekutora při peněžitém plnění je upraven v § 5 odst. 1 vyhlášky č. 330/2001 Sb. Základem, který se použije pro výpočet odměny za exekuci ukládající zaplacení peněžité částky, je výše exekutorem vymoženého plnění, která obsahuje vymáhanou pohledávku včetně příslušenství (dle § 513 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku), avšak neobsahuje náklady exekuce a náklady oprávněného. Co se týče nákladů oprávněného, je nutné rozlišovat jejich dvojí kategorii, tedy náklady oprávněného, které vznikly v nalézacím řízení, a proto jsou tedy již naprosto přesně specifikovány a uvedeny v exekučním návrhu, a dále náklady oprávněného, které teprve v rámci exekučního řízení vzniknou a podkladem pro jejich vymáhání je pověření k provedení exekuce. Druhý typ nákladů není možné na počátku exekučního řízení blíže specifikovat, protože tyto náklady vznikají až v jeho průběhu.⁵⁵

Exekutor tak dle výše uvedených zásad získá transformovaný základ, který následně může použít pro výpočet své odměny, a to tak, že od vymoženého plnění musí odečíst náklady exekuce a také náklady oprávněného, které vznikly během

⁵⁴ WOLFOVÁ, J., ŠTIKA, M. *Soudní exekuce*. 2016, s. 134.

⁵⁵ WOLFOVÁ, J., ŠTIKA, M. *Soudní exekuce*. 2016, s. 135.

exekučního řízení. Odměna za exekuci, která ukládá zaplacení peněžité částky, tak činí:⁵⁶

- do 3 000 000 Kč základů = 15 %;
- z přebývajících částky až do 40 000 000 Kč základu = 10 %;
- z přebývajících částky až do 50 000 000 Kč základu = 5 %;
- z přebývajících částky až do 250 000 000 Kč základu = 1 %.

Částka, která je vyšší než 250 000 000 Kč, se do tohoto základu nezapočítává, přičemž odměna exekutora činí min. 2 000 Kč. Pokud povinný vymáhanou pohledávku splní ve lhůtě 30 dnů od doručení výzvy ke splnění dle § 46 odst. 6 zákona č. 120/2001 Sb., exekučního řádu, nastane speciální situace, která je upravena prostřednictvím § 11 odst. 1 vyhlášky č. 330/2001 Sb.⁵⁷ „*Exekutorovi náleží odměna ve výši 50 % odměny podle § 6, jde-li o exekuci ukládající zaplacení peněžité částky, a ve výši 30 % odměny podle § 7 až 10, jde-li o exekuci ukládající jinou povinnost než zaplacení peněžité částky.*“⁵⁸ Tato možnost není v praxi až tak často využívána – pouze v cca 5 % nařízených exekučních řízeních, což je podstatné zmínit. Důvodem je to, že povinný ve většině případů ani nemá zájem a snahu tak exekuci zaplatit dobrovolným způsobem.⁵⁹

5.1.2 Smluvní odměna exekutora

Dle zákona je možné odměnu exekutora upravit taktéž i smluvně, pokud se na tom exekutor a oprávněný dohodnou. „*Sjednal-li exekutor s oprávněným ve smlouvě o vedení exekuce smluvní odměnu, má exekutor za výkon exekuční činnosti vedle nároků podle § 1 odst. 1 a § 2 nárok na smluvní odměnu.*“⁶⁰ Tato možnost je

⁵⁶ Vyhláška č. 330/2001 Sb., o odměně a náhradách soudního exekutora, o odměně a náhradě hotových výdajů správce podniku a o podmínkách pojištění odpovědnosti za škody způsobené exekutorem: Exekuční tarif. In: *Sbírka zákonů ČR*. 2001.

⁵⁷ WOLFOVÁ, J., ŠTIKA, M. *Soudní exekuce*. 2016, s. 135-136.

⁵⁸ Vyhláška č. 330/2001 Sb., o odměně a náhradách soudního exekutora, o odměně a náhradě hotových výdajů správce podniku a o podmínkách pojištění odpovědnosti za škody způsobené exekutorem: Exekuční tarif. In: *Sbírka zákonů ČR*. 2001.

⁵⁹ WOLFOVÁ, J., ŠTIKA, M. *Soudní exekuce*. 2016, s. 136.

⁶⁰ Vyhláška č. 330/2001 Sb., o odměně a náhradách soudního exekutora, o odměně a náhradě hotových výdajů správce podniku a o podmínkách pojištění odpovědnosti za škody způsobené exekutorem: Exekuční tarif. In: *Sbírka zákonů ČR*. 2001.

upravena v § 90 odst. 2 zákona č. 120/2001 Sb., exekučního řádu, kde je zmíněno, že „*exekutor a oprávněný mohou uzavřít písemnou smlouvu o vedení exekuce, v níž mohou sjednat smluvní odměnu za vedení exekuce. Smluvní odměna není nákladem exekuce. Tím není dotčeno právo exekutora na odměnu, náhradu hotových výdajů, náhradu za doručení písemností a náhradu za ztrátu času*“.⁶¹ Zákon definuje jasná pravidla, za kterých je tedy možné smluvní odměnu exekutora využít. Dle zákona tak musí mít smlouva písemnou formu, z čehož vyplývá, že každý jiný způsob sjednání smlouvy je tedy neplatný. Smluvní odměna není nákladem exekuce, což vypovídá o tom, že tento institut je nárokem exekutora vůči oprávněnému, a nikoliv exekutora vůči povinnému. Cílem smluvní odměny tak v žádném případě nemůže být větší zatížení povinného z hlediska toho, že by tak musel exekutorovi zaplatit vyšší odměnu, než je vymezeno ve vyhlášce č. 330/2001 Sb. Povinný tak i nadále musí uhradit jen odměnu, která je vymezena ve vyhlášce. Je tudíž naprosto jasné, že část smluvní odměny, která přesáhne výši vyhláškou stanovené odměny, tak musí exekutorovi uhradit oprávněný. Smluvní odměna je institutem, který je v praxi využíván jen zřídka.⁶²

5.1.3 Stanovení odměny při nepeněžitém plnění

Taxativní vymezení způsobů exekuce ukládající jinou povinnost, než zaplacení peněžitě částky je uvedeno v § 59 odst. 2 zákona č. 120/2001 Sb., exekučního řádu. Exekuce může být provedena vyklizením, odebráním věci, rozdělením společné věci či provedením prací a výkonů.⁶³ Velikost odměny pro jednotlivé způsoby exekuce je definována ve vyhlášce č. 330/2001 Sb.:⁶⁴

- vyklizení – odměna ve výši 10 000 Kč za každou vyklizenou nemovitost, byt, místnost či stavbu;
- odebrání věci – odměna ve výši 15 % z hodnoty každé odebrané věci či souboru věcí (min. 2 000 Kč);

⁶¹ Zákon č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti: Exekuční řád. In: *Sbírka zákonů ČR*. 2001.

⁶² WOLFOVÁ, J., ŠTIKA, M. *Soudní exekuce*. 2016, s. 135-136.

⁶³ WOLFOVÁ, J., ŠTIKA, M. *Soudní exekuce*. 2016, s. 136.

⁶⁴ Vyhláška č. 330/2001 Sb., o odměně a náhradách soudního exekutora, o odměně a náhradě hotových výdajů správce podniku a o podmínkách pojištění odpovědnosti za škody způsobené exekutorem: Exekuční tarif. In: *Sbírka zákonů ČR*. 2001.

- rozdělením společné věci – pokud má být daná věc prodána a její výtěžek má být následně rozdělen mezi jednotlivé spoluvlastníky, odměna exekutora je vypočítána dle § 6 vyhlášky č. 330/2001 Sb.; v okamžiku, kdy je společná věc však rozdělována jinak než prodejem, odměna exekutora činí 6 000 Kč za každou věc, která je rozdělována;
- provedením prací a výkonu – odměna ve výši 6 000 Kč za každý vykonaný exekuční titul, který ukládá provedení prací a výkonů.

Z výše uvedeného vyplývá, že odměna za exekuci v případě nepeněžitého plnění vychází z aktuálně platných paušálních sazeb a ze způsobů provedení exekuce.

5.2 Odměna exekutora vs. odměna insolvenčního správce

V této kapitole se zaměřím na porovnání odměny soudního exekutora a insolvenčního správce. Mým cílem není porovnávat striktně její výši, neboť mají oba nepochybně odlišné povinnosti a nebylo by tudíž relevantní se takto úzce zaměřit. Insolvenční správce v rámci insolvenčního řízení například vede účetnictví dlužníka, přebírá personální agendu, takže zjišťuje stav zaměstnanců, zajišťuje podklady pro kontrolu sociálního pojištění, zdravotního pojištění a daně z mezd za období před prohlášením konkurzu atd. Zaměřím se tedy opět zejména na záruku hrazení nákladů bezvýsledného řízení státem, porovnáám přístup k oběma profesím ze strany ministerstva spravedlnosti a uvedu pár příkladů z praxe.

Může se zdát, že dnes čelí soudní exekutoři ze strany ministerstva spravedlnosti dosti velké hrozbě, kterou je možné již označit za hrozbu existenční povahy, která má podobu veřejně prezentovaného záměru snížení odměn soudních exekutorů. Tento záměr počítá nejenom se snížením sazby odměn v rámci exekučních tarifů, avšak i s naprosto revoluční novelou exekučního řádu, která by měla poté následovat. Návrh zákona by měl z exekučních soudů opět učinit místo pro podávání exekučních návrhů, omezit taktéž i možnost výběru exekutora, a to na okruh exekutorů proti povinnému již prověřených. Dále by měl také zavést platbu povinné zálohy na náklady exekuce nebo povinnost soudního exekutora proti povinnému podat insolvenční návrh, pokud dospěje k závěru, že povinný je již v úpadku. Zhruba

11 % soudních exekutorů se během jednoho roku rozhodlo ukončit svoji činnost či o tom začalo vážně uvažovat, což je dosti alarmující údaj. Je zapotřebí zmínit, že soudním exekutorům nebyly odměny již od roku 2001 zvýšeny. Naopak insolvenčním správčům byly navýšeny např. v roce 2014, a to z důvodu rostoucích nároků, které jsou na tuto profesi v posledních letech kladeny. Lze konstatovat, že příjmy soudních exekutorů jsou naopak v posledních letech snižovány, a to nejenom prostřednictvím přímých zásahů do exekučního tarifu zavedením lhůt k dobrovolnému plnění, a to se snížením odměn o 50 %, ale i vlivem redukce základu, který se k výpočtu odměny využívá, dále i negativní novelizací, která byla provedena ze strany Ústavního soudu a primárně i zásadní novelizací exekučního řádu i občanského soudního řádu. Díky tomu soudním exekutorům přibyla nejenom velká část agendy, kterou dříve vykonávaly soudy, ale vzrostla i složitost nástrojů, prostřednictvím kterých bylo možné velmi snadno vymáhat pohledávky, a tudíž byly také pro soudního exekutora zdrojem významného příjmu.⁶⁵

Bývalý ministr spravedlnosti, Robert Pelikán, prohlásil, že soudnímu exekutorovi se nejvíce vyplatí vymáhat drobné dluhy. Dle odborníků je jeho výrok výsledkem buď neznalosti této problematiky či zkreslením významných skutečností, protože ministr za zisk exekutorů označil hrubý příjem z exekuce, která proběhla úspěšně, aniž by však bral v potaz fakt, že na vymáhání pohledávek je zapotřebí vynaložit určité náklady, jejichž výše bývá poměrně vysoká. Nebral ani v potaz to, že v okamžiku dobrovolného plnění jsou náklady exekuce poloviční a justiční pohledávky, které zmiňuje, jsou daňovými pohledávkami, které mají při srážkách ze mzdy přednost a je nutné je uspokojit tedy před všemi ostatními pohledávkami. Ministr spravedlnosti zároveň nebral v potaz ani počet exekucí, které byly vedeny soudními exekutory ve prospěch ministerstva, kdy hlavní podmínka pro to, aby bylo možné se účastnit výběrového řízení, spočívala v tom, že soudní exekutor nemohl požadovat po oprávněném ani zálohu či náklady bezvýsledné exekuce, a to i přesto, že jsou tato řízení ve většině případů pro soudní exekutory ztrátová.⁶⁶

⁶⁵ JÍCHA, L. *Komorní listy. Časopis soudních exekutorů*. Srovnání odměňování soudních exekutorů a insolvenčních správců. 2016, **8. ročník** (III/2016).

⁶⁶ JÍCHA, L. *Komorní listy. Časopis soudních exekutorů*. Srovnání odměňování soudních exekutorů a insolvenčních správců. 2016, **8. ročník** (III/2016).

Z teoretického i praktického úhlu pohledu by mělo být v případě České republiky postavení soudního exekutora a postavení insolvenčního správce naprosto shodné, protože oba dva vyvíjí podnikatelskou činnost a jejich činnost podléhá regulaci prostřednictvím obecně závazných právních předpisů. Stejně tak je i přístup k těmto profesím regulován. V praxi jsou však rozdíly mezi těmito dvěma profesemi evidentní. V rámci exekučního řízení má soudní exekutor oprávnění zrealizovat veškeré úkony, které právní předpisy svěřují vykonavatelům, soudci či jinému zaměstnanci soudu. Pokud je exekuce úspěšná, exekutor získá odměnu, avšak je zapotřebí zmínit, že současně nese riziko v okamžiku, kdy majetek povinného nestačí k uspokojení oprávněného a nákladů exekuce. Co se týče insolvenčního správce, jedná se o orgán veřejné moci, který autoritativním způsobem rozhoduje o právech a povinnostech věřitelů, kteří jsou s insolvenčním správcem v rovnoprávném postavení. Insolvenční správce má právo na legitimní očekávání, že v okamžiku, kdy z peněžních prostředků získaných z majetkové podstaty jej není možné uspokojit, jsou k jeho uspokojení použity prostředky státu.⁶⁷

Lze konstatovat, že při zastavení exekuce vlivem nemajetnosti povinného zákon exekutorovi přiznává nárok na náhradu nákladů exekuce vůči oprávněnému. V roce 2017 došlo ke změně vyhlášky č. 330/2001 Sb., dle které náleží exekutorovi za exekuční činnost v současné době odměna ve výši min. 2 000 Kč. Ústavní soud konstatoval, že k náhradě nákladů bezvýsledné exekuce má být zavázán pouze nemajetný povinný a oprávněný jen ve výjimečných případech. Dle insolvenčního zákona insolvenčnímu správci náleží v konkurzu nárok na odměnu z přezkoumaných přihlášek a dále odměnu z výtěžku zpeněžení. Je zapotřebí zmínit, že insolvenční soud může odměnu zvýšit i popřípadě snížit. V konkurzu činí minimální výše odměny insolvenčního správce 45 000 Kč a nárok na uspokojení odměny je insolvenčnímu správci přiznán k uspokojení z majetkové podstaty, tedy z majetku dlužníka. Jak exekuční řád, tak i insolvenční zákon specifikuje totéž – náklady bezvýsledného řízení musí uhradit dlužník. Postavení insolvenčního správce je v porovnání s postavením soudního exekutora upevněno prostřednictvím záruky v podobě uhrazení nákladů ze strany státu, pokud tyto náklady není možné uhradit

⁶⁷ JÍCHA, L. *Komorní listy. Časopis soudních exekutorů*. Srovnání odměňování soudních exekutorů a insolvenčních správců. 2016, 8. ročník (III/2016).

z majetkové podstaty. Zároveň bylo postavení insolvenčního správce značně posíleno i novelou zákona č. 294/2013 Sb., kterým se mění zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon).⁶⁸

Další rozdíl spočívá ve výpočtu odměny při zpeněžení majetku. Pokud došlo v exekučním řízení ke zpeněžení majetku dlužníka, do základu pro výpočet odměny soudní exekutor nesmí započítat své náklady exekuce a musí zároveň základ pro výpočet zredukovat o náklady exekuce. Naopak insolvenční správce po poslední novele svoji odměnu určuje z celého výtěžku, což znamená, že do základu pro výpočet odměny započítá svoji odměnu, a to včetně DPH, takže např. při vymožení částky cca 300 000 Kč jsou náklady insolvenčního řízení zhruba dvojnásobné. Insolvenční správce si ponechá cca 31 % z vymožené částky a soudní exekutor pouze 16 % z vymožené částky. Růst procentuální odměny insolvenčních správců a celkové zjednodušení výpočtů odměn vedlo ke zvýšení základu pro výpočet insolvenčního správce, což dle zákonodárce odpovídá rostoucím kvalifikačním požadavkům, které jsou potřebné pro výkon funkce insolvenčního správce. Je zapotřebí se zamyslet nad tím, proč ministerstvo spravedlnosti nikdy nezohlednilo fakt, že i v případě soudních exekutorů rostou nároky na jejich odbornou, materiální i personální vybavenost, a neustále chce odměny soudních exekutorů snižovat, a to i přesto, že dnes v rámci exekučního řízení soudní exekutor vykonává převážnou většinu agendy, kterou do roku 2009 vykonávaly soudy.⁶⁹

Jako poslední je zapotřebí prezentovat komparaci náhrad hotových výdajů. Jak v insolvenčním, tak i v exekučním řízení, má insolvenční správce i soudní exekutor nárok na náhradu hotových výdajů. Co se týče soudního exekutora, tak ten je může uplatnit paušálním způsobem či ve výši skutečných hotových výdajů. V exekučním řízení lze tento paušál uplatnit pouze jednou během řízení, a to bez ohledu na to, jak dlouho exekuční řízení trvá. Insolvenční správce taktéž uplatňuje hotové výdaje v paušální částce, avšak rozdíl zde spočívá v tom, že s délkou insolvenčního řízení tento paušál roste. Při plnění splátkového kalendáře je činnost insolvenčního správce posléze omezena pouze na monitoring tohoto plnění, podávání

⁶⁸ JÍCHA, L. *Komorní listy. Časopis soudních exekutorů*. Srovnání odměňování soudních exekutorů a insolvenčních správců. 2016, **8. ročník** (III/2016).

⁶⁹ JÍCHA, L. *Komorní listy. Časopis soudních exekutorů*. Srovnání odměňování soudních exekutorů a insolvenčních správců. 2016, **8. ročník** (III/2016).

zpráv insolvenčnímu soudu, které prezentují průběh oddlužení a taktéž i vyplacení plnění věřitelům. Kromě těchto výdajů již insolvenčnímu správci ve srovnání se soudním exekutorem žádné jiné hotové výdaje nevznikají. Je jasné, že insolvenční správce nemusí pátrat po majetku dlužníka, což je taktéž rozdíl v porovnání se soudním exekutorem. Soudní exekutor veškeré tyto výdaje musí hradit ze své odměny. V okamžiku, kdy je exekuce např. realizována srážkami ze mzdy, běžně trvá 5 a více let. Zde je vhodné zamyslet se nad tím, co odůvodňuje až 2,57násobné zvýhodnění paušální náhrady hotových výdajů insolvenčního správce.⁷⁰

Ještě větší rozdíl lze spatřit v oblasti uplatnění skutečných hotových výdajů, které může uplatnit jak soudní exekutor, tak i insolvenční správce. Pokud jde o běžné činnosti, které jsou zahrnuty pod exekuční činnost (licence, správa a vedení účetnictví, daňové poradenství aj.), musí je soudní exekutor zahrnout a pokrýt je z odměny, čímž dochází ke krácení jeho zisku. Naopak insolvenční správce o tyto náklady navýší hotové výdaje, přičemž jeho odměna není snížena. Jde o obecně zavedenou praxi v případě insolvenčních správců. Rozhodovací činnost, odstraňování vad podání a předložení opravných prostředků odvolacímu soudu je v kompetenci soudního exekutora, který za tyto činnosti nese zároveň i patřičnou odpovědnost. Insolvenční správce však v rámci insolvenčního řízení žádné rozhodnutí nevydává, protože o všem zde rozhoduje insolvenční soud. Z toho je jasně patrné, že požadavky, které jsou kladeny na odbornou vybavenost zaměstnanců insolvenčních správců jsou mnohem nižší v porovnání se soudními exekutory.⁷¹

5.3 Náhrady hotových výdajů

Paušálně vymezené či účelně vynaložené hotové výdaje jsou další významnou položkou, která tvoří celkové náklady exekuce. Do této skupiny patří veškeré náklady, které nelze krýt odměnou exekutora. Jde o běžné výdaje, které v samotném průběhu exekučního řízení vznikají. Může se jednat o soudní či jiné poplatky, náklady spojené s užitím externích subjektů, zámečnické služby, stěhovací služby, skladné movitých věcí, náklady, které vznikají vlivem propagace dražeb na

⁷⁰ JÍCHA, L. *Komorní listy. Časopis soudních exekutorů*. Srovnání odměňování soudních exekutorů a insolvenčních správců. 2016, **8. ročník** (III/2016).

⁷¹ JÍCHA, L. *Komorní listy. Časopis soudních exekutorů*. Srovnání odměňování soudních exekutorů a insolvenčních správců. 2016, **8. ročník** (III/2016).

webových portálech, využití odtahové služby aj. Pokud tyto náklady přesáhnou hranici paušálních nákladů, která je definována zákonem, musí být v rámci námitkového řízení před exekučním soudem doloženo, že byly řádným způsobem čerpány (faktury, stvrzenky, pokladní doklady) a také musí být prokázána jejich účelnost. Účelnost je předmětem zájmu primárně dohledových orgánů soudních exekutorů.⁷² „*Exekutorovi náleží v souvislosti s výkonem exekuční činnosti náhrada hotových výdajů v paušální částce 3 500 Kč. Tato náhrada zahrnuje zejména soudní a jiné poplatky, cestovní výdaje, poštovné, úhrady osobám provádějícím přepravu zásilek, telekomunikační poplatky, odborná vyjádření, opisy, fotokopie a náhrady nákladů na vložení či získání dat z centrálních informačních systémů.*“⁷³ Pokud by exekutor během exekučního řízení tuto částku překročil, náleží mu náhrada hotových výdajů v plné výši. Pokud požaduje tedy exekutor náhradu v plné výši, musí zvýšené náklady zároveň prokázat.⁷⁴

5.4 Ostatní náhrady nákladů exekuce

Ostatní náhrady nákladů exekuce je možné označit za poslední významnou součást celkových nákladů exekuce. Tyto náklady primárně souvisí z věcného hlediska s „mobilizací“ exekuce. Dle § 87 zákona č. 120/2001 Sb., exekučního řádu, je možné zmínit náklady za doručení, ztrátu času a náhradu cestovních výdajů. Pro každý typ těchto nákladů platí odlišný výpočet či je zde zákonem omezena jejich horní hranice.⁷⁵

5.4.1 Náhrada nákladů za doručení

Náhrada nákladů za doručení je upravena v § 15 vyhlášky č. 330/2001 Sb. Pokud exekutor doručuje v rámci exekučního řízení písemnosti sám, náleží mu náhrada za jejich doručení. „*Náhrada za doručení písemností sestává z náhrady hotových výdajů účelně vynaložených na doručení písemnosti a z paušální částky ve*

⁷² WOLFOVÁ, J., ŠTIKA, M. *Soudní exekuce*. 2016, s. 137.

⁷³ Vyhláška č. 330/2001 Sb., o odměně a náhradách soudního exekutora, o odměně a náhradě hotových výdajů správce podniku a o podmínkách pojištění odpovědnosti za škody způsobené exekutorem: Exekuční tarif. In: *Sbírka zákonů ČR*. 2001.

⁷⁴ Vyhláška č. 330/2001 Sb., o odměně a náhradách soudního exekutora, o odměně a náhradě hotových výdajů správce podniku a o podmínkách pojištění odpovědnosti za škody způsobené exekutorem: Exekuční tarif. In: *Sbírka zákonů ČR*. 2001.

⁷⁵ WOLFOVÁ, J., ŠTIKA, M. *Soudní exekuce*. 2016, s. 138.

výši 50 Kč za doručení jedné písemnosti. Doručuje-li se téže osobě více písemností zároveň, paušální částka se nezvyšuje. Nebylo-li možno adresátu písemnost doručit, náleží exekutorovi náhrada hotových výdajů účelně vynaložených na doručení písemnosti.⁷⁶ Za zákonnou podmínku nutnou k uplatnění náhrady za doručení písemnosti lze označit to, že exekutor musí písemnost doručit osobně nebo prostřednictvím pověřených zaměstnanců, což musí být z obsahu doručenky naprosto jasné. To znamená, že není možné v případě náhrady nákladů za doručení písemností uplatnit náklady, které jsou spojeny s doručením písemností prostřednictvím pošty či kurýrní služby. Takto vzniklé náklady jsou součástí paušálně určených nebo účelně vynaložených hotových výdajů. Náhrada nákladů za doručení je složena ze dvou částí, a to je náhrada hotových výdajů, které byly účelně vynaloženy na doručení písemností (cestovné), a paušální odměna ve výši 50 Kč za jedno doručení.⁷⁷

5.4.2 Náhrada za ztrátu času

Náhrada za ztrátu času je blíže specifikována v § 14 vyhlášky č. 330/2001 Sb. Tato náhrada exekutorovi náleží v rámci takových úkonů exekuční činnosti, které jsou realizovány v místě, které nelze považovat za sídlo jeho úřadu, a to za čas, který strávil cestou do tohoto místa a cestou zpět. Velikost této náhrady, která je taktéž nedílnou součástí celkových nákladů exekuce, činí 50 Kč za každou započatou čtvrt hodinu, nejvýše 500 Kč za jednu cestu do místa, které není sídlem exekutora, a zpět. V tomto případě platí pravidlo, že v okamžiku, kdy exekutor či jím pověřený zaměstnanec cestuje mimo obec svého úřadu do lokality z důvodu exekučního řízení, náhrada mu náleží pouze jednou. Za počáteční okamžik, od kterého lze náhradu za ztrátu času počítat, je možné označit dobu, kdy exekutor či jím pověřený zaměstnanec opustil úřad, a počítá se až do doby, kdy se vrátí na úřad zpět. Od, tímto způsobem, vypočítané doby je nutné následně odečíst dobu úkonu.⁷⁸ „Exekutor má v každém z

⁷⁶ Vyhláška č. 330/2001 Sb., o odměně a náhradách soudního exekutora, o odměně a náhradě hotových výdajů správce podniku a o podmínkách pojištění odpovědnosti za škody způsobené exekutorem: Exekuční tarif. In: *Sbírka zákonů ČR*. 2001.

⁷⁷ WOLFOVÁ, J., ŠTIKA, M. *Soudní exekuce*. 2016, s. 139.

⁷⁸ WOLFOVÁ, J., ŠTIKA, M. *Soudní exekuce*. 2016, s. 139-140.

*těchto exekučních řízení nárok na poměrnou část náhrady za ztrátu času podle počtu úkonů vykonaných v jednotlivých exekučních řízeních.*⁷⁹

5.4.3 Náhrada cestovních výdajů

Náhrada cestovních výdajů patří mezi nejvíce složité součásti náhrad nákladů. První kategorie těchto nákladů je tvořena jízdními výdaji, kde vyhláška č. 330/2001 Sb. odkazuje na § 156 a násl. zákona č. 262/2006 Sb., zákoníku práce. Jako náhrada jízdních výdajů je v rámci exekučního řízení naprosto běžně akceptovatelná, ale pouze zřídka využívána praxe uznání platných jízdních dokladů při použití hromadného dopravního prostředku. Druhou kategorií tvoří výdaje za ubytování dle § 162 zákona č. 262/2006 Sb., zákoníku práce, s čímž souvisí i třetí kategorie těchto výdajů, a to je stravné dle § 163 zákona č. 262/2006 Sb., zákoníku práce.⁸⁰ „*Výše náhrady cestovních výdajů se řídí zvláštním právním předpisem. Výše náhrady cestovních výdajů, která je součástí nákladů exekuce, činí nejvýše 1500 Kč za jednu cestu do místa, jež není sídlem exekutora, který vede exekuci, a zpět.*“⁸¹ Co se týče společné cesty v rámci více exekučních řízení, které jsou vedeny stejným exekutorem, exekutorovi náleží náhrada pouze jednou. V každém z těchto zařízení má exekutor nárok na poměrnou část náhrady cestovních výdajů.⁸²

5.5 Záloha na náklady exekuce

Dle § 90 odst. 3 zákona č. 120/2001 Sb., exekučního řádu, může exekutor požadovat zálohu na náklady exekuce. „*Nejde-li o exekuci k vymožení výživného nezletilého dítěte, má exekutor právo požadovat od oprávněného přiměřenou zálohu na náklady exekuce. Spotřebovaná část zálohy se oprávněnému nevrací a stává se*

⁷⁹ Vyhláška č. 330/2001 Sb., o odměně a náhradách soudního exekutora, o odměně a náhradě hotových výdajů správce podniku a o podmínkách pojištění odpovědnosti za škody způsobené exekutorem: Exekuční tarif. In: *Sbírka zákonů ČR*. 2001.

⁸⁰ WOLFOVÁ, J., ŠTIKA, M. *Soudní exekuce*. 2016, s. 140-141.

⁸¹ Vyhláška č. 330/2001 Sb., o odměně a náhradách soudního exekutora, o odměně a náhradě hotových výdajů správce podniku a o podmínkách pojištění odpovědnosti za škody způsobené exekutorem: Exekuční tarif. In: *Sbírka zákonů ČR*. 2001.

⁸² Vyhláška č. 330/2001 Sb., o odměně a náhradách soudního exekutora, o odměně a náhradě hotových výdajů správce podniku a o podmínkách pojištění odpovědnosti za škody způsobené exekutorem: Exekuční tarif. In: *Sbírka zákonů ČR*. 2001.

nákladem oprávněného (§ 87 odst. 2).⁸³ Jelikož je nutné zálohu zařadit mezi náklady oprávněného, exekutor musí v příkazu o úhradě nákladů vždy uvést, zda a jak byla záloha zaplacená, a v jaké výši byla spotřebována. Velikost nákladů exekuce, která je posléze na povinném vymáhána, je nutné snížit o částku uhrazené zálohy, a částka, která tedy odpovídá záloze, je vymáhána jako náklady oprávněného. To je pro exekutora dosti výhodné z jednoho prostého důvodu – spotřebovaná část zálohy na náklady exekuce se oprávněnému nevrací, což znamená, že se stává nákladem oprávněného. Lhůtu ke složení zálohy exekutor může prodloužit, avšak zároveň ji může i odmítnout. Dle § 12 vyhlášky č. 330/2001 Sb. velikost zálohy na náklady exekuce a lhůtu nutnou k její úhradě definuje sám exekutor. „Záloha na náklady exekuce ukládající zaplacení peněžité částky nesmí přesáhnout 50 % odměny podle § 6 a paušální částky náhrady hotových výdajů podle § 13 odst. 1, případně odhadu účelně vynaložených hotových výdajů, je-li vyšší než paušální částka podle § 13 odst. 1.“⁸⁴ Základem odměny je velikost pohledávky, která má být vymožena v rámci exekuce, přičemž nelze přihlídnout k příslušenství dané pohledávky. Pokud se jedná o exekuci, která ukládá jinou povinnost než zaplacení peněžité částky, nesmí „záloha na náklady exekuce přesáhnout 50 % odměny stanovené pro takovou exekuci v § 7 až 10 anebo paušální částku náhrady hotových výdajů podle § 13 odst. 1, případně odhad účelně vynaložených hotových výdajů, je-li vyšší než paušální částka podle § 13 odst. 1.“⁸⁵

5.6 Náklady právního zastoupení

V nákladech oprávněného je nejčastější položkou v rámci exekučního řízení náhrada za právní zastoupení oprávněného advokátem. Náklady a odměna advokáta jsou určeny dle § 6 a násl. vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (tzv. advokátní tarif). Podle této vyhlášky je velikost odměny za zastoupení oprávněného advokátem určena dle počtu

⁸³ Zákon č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti: Exekuční řád. In: *Sbírka zákonů ČR*. 2001.

⁸⁴ Vyhláška č. 330/2001 Sb., o odměně a náhradách soudního exekutora, o odměně a náhradě hotových výdajů správce podniku a o podmínkách pojištění odpovědnosti za škody způsobené exekutorem: Exekuční tarif. In: *Sbírka zákonů ČR*. 2001.

⁸⁵ Vyhláška č. 330/2001 Sb., o odměně a náhradách soudního exekutora, o odměně a náhradě hotových výdajů správce podniku a o podmínkách pojištění odpovědnosti za škody způsobené exekutorem: Exekuční tarif. In: *Sbírka zákonů ČR*. 2001.

úkonů a dle velikosti vymáhané pohledávky nebo charakteru vymáhané povinnosti. Advokátovi tudíž náleží odměna, která je vymezena v § 7 až 9 vyhlášky č. 177/1996 Sb., a to ve velikosti jedné poloviny za každý úkon mající podobu právní služby – např. sepsání návrhu na zahájení řízení, poradu s klientem, a to včetně přípravy právního zastoupení apod. Sazby odměny advokáta jsou prezentovány na obrázku 1.⁸⁶

Obrázek 1: Sazby odměny advokáta

1. do 500 Kč	300 Kč,
2. přes 500 Kč do 1000 Kč	500 Kč,
3. přes 1000 Kč do 5000 Kč	1000 Kč,
4. přes 5000 Kč do 10000 Kč	1500 Kč,
5. přes 10000 Kč do 200000 Kč	1500 Kč a 40 Kč za každých započatých 1000 Kč, o které hodnota převyšuje 10000 Kč,
6. přes 200000 Kč do 10000000 Kč	9100 Kč a 40 Kč za každých započatých 10000 Kč, o které hodnota převyšuje 200000 Kč,
7. přes 10000000 Kč	48300 Kč a 40 Kč za každých započatých 100000 Kč, o které hodnota převyšuje 10000000 Kč.

Zdroj: Vyhláška č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb: Advokátní tarif. In: Sbíрка zákonů ČR. 1996.

⁸⁶ Vyhláška č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb: Advokátní tarif. In: *Sbíрка zákonů ČR*. 1996.

6. Rozhodování o nákladech exekuce

Rozhodování, které se dotýká nákladových povinností v rámci exekučního řízení, tedy jejich výše, patří mezi nedílné součásti každého exekučního řízení.

6.1 Všeobecná úprava rozhodování o nákladech exekuce

V rámci exekučního řízení exekutor rozhoduje o nákladech exekuce dvěma základními způsoby. Pokud se jedná o standardní průběh exekučního řízení, je nutné vycházet při úhradě nákladů exekuce z § 87 odst. 4 a § 88 odst. 1 zákona č. 120/2001 Sb., exekučního řádu. *„Náklady exekuce a náklady oprávněného vymůže exekutor na základě příkazu k úhradě nákladů exekuce, a to některým ze způsobů určených v exekučním příkazu k provedení exekuce ukládající zaplacení peněžité částky. Náklady exekuce a náklady oprávněného určuje exekutor v příkazu k úhradě nákladů exekuce, který doručí oprávněnému a povinnému.“*⁸⁷ Náležitosti příkazu k úhradě nákladů jsou blíže specifikovány v § 88 odst. 2 zákona č. 120/2001 Sb., exekučního řádu (označení exekutora, exekučního soudu, oprávněného, povinného aj.). Za druhý způsob rozhodování o nákladech exekuce lze považovat vydání, které se týká zastavení exekuce dle § 89 zákona č. 120/2001 Sb., exekučního řádu, a to ve spojení s § 55 a 55b odst. 2 zákona č. 120/2001 Sb., exekučního řádu. Pokud dojde k tomu, že exekuce je zastavena, náklady exekuce musí uhradit ten, kdo toto zastavení zavinit. K zastavení exekuce dochází v případě výskytu takových podmínek v rámci exekučního řízení, které znemožňují v exekuci pokračovat. Je zapotřebí zmínit, že soud exekuci na návrh účastníků nezastaví, pokud nejsou zaplacený náklady exekuce. *„Návrh na zastavení exekuce může povinný podat do 15 dnů ode dne, kdy se dozvěděl o důvodu zastavení exekuce. Návrh na zastavení exekuce se podává u exekutora, který vede exekuci.“*⁸⁸ Při rozhodování exekutor činí veškeré úkony, které v rámci řízení o výkon rozhodnutí přísluší soudu prvního stupně. Exekutor rozhoduje usnesením, které musí být doručeno účastníkům exekučního řízení a dalším osobám, o jejichž právech či návrzích je rozhodováno. Exekutor rozhodne bez jednání. Proti rozhodnutí

⁸⁷ Zákon č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti: Exekuční řád. In: *Sbírka zákonů ČR*. 2001.

⁸⁸ Zákon č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti: Exekuční řád. In: *Sbírka zákonů ČR*. 2001.

exekutora je možné podat odvolání, o kterém posléze rozhoduje krajský soud, v jehož obvodu exekuční soud působí.⁸⁹

Při rozhodování o nákladech exekuce je zapotřebí definovat osobu, která má povinnost k úhradě těchto nákladů – náklady exekuce a náklady oprávněného hradí povinný. Mohou nastat celkem tři situace, kdy exekutor musí nést náklady sám a nemá tedy právo na jejich náhradu:⁹⁰

- absence zavinění účastníka na zahájení exekučního řízení a na jeho vedení (oprávněnému není možné přičíst k tíži to, že podal exekuční návrh, a to ani v okamžiku, kdy dojde k zastavení exekuce z důvodu nemajetnosti povinného);
- nahodilé právní skutečnosti, které zcela objektivním způsobem v pokračování a úspěšném zakončení exekuce brání (např. smrt či zánik osoby povinného);
- dobrovolné splnění ze strany povinného, ke kterému sice došlo až po tom, co byla exekuce zahájena, avšak stále zde nebylo nutné použít přímé donucení exekutorem.

6.2 Příkaz k úhradě nákladů exekuce

Příkaz k úhradě je možné označit za zvláštní typ rozhodnutí, prostřednictvím kterého je během exekučního řízení uložena povinnému povinnost k úhradě nákladů. V rámci příkazu k úhradě jsou náklady blíže konkretizovány, a to především z hlediska jejich velikosti a příslušných položek. Příkaz k úhradě je exekučním titulem. Formální náležitosti příkazu nákladů exekuce jsou upraveny v rámci § 88 odst. 2 zákona č. 120/2001 Sb., exekučního řádu. Náležitosti odpovídají ve své podstatě náležitostem, které jsou uvedeny v § 169 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, kdy je přihlédnuto ke specifikům, které v rámci exekučního řízení existují. Za důležitou náležitost, kterou musí příkaz k úhradě

⁸⁹ Zákon č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti: Exekuční řád. In: *Sbírka zákonů ČR*. 2001.

⁹⁰ SVOBODA, K. *K soudcovské normotvorbě při rozhodování o nákladech exekuce*. Právní rozhledy 14/2011, s. 498.

nákladů exekuce v tomto případě splňovat, je možné označit poučení o námitkách. Příkaz k úhradě musí být taktéž i odůvodněn.

Odůvodnění příkazu k úhradě nákladů exekuce patří mezi zákonem definované náležitosti. Je nutné tedy náklady exekuce přesně vyčíslit. V příkazu je taktéž definováno, kdo má náklady exekučního řízení uhradit. Při vydání tohoto příkazu musí exekutor vycházet z principu přezkoumatelnosti rozhodnutí. Náklady je zapotřebí vyčíslit takovým způsobem, aby bylo možné následně posoudit, dle kterých skutečností exekutor při výpočtu nákladů vycházel, a jakým způsobem náklady spočítal. Musí být taktéž naprosto jasné, z jakých složek jsou tyto náklady tvořeny. V příkazu k úhradě nákladů je nutné jednotlivé nákladové položky oddělit a je zapotřebí uvést, z čeho jsou složeny, a to proto, aby bylo rozhodnutí možné přezkoumat nejenom soudem v okamžiku, kdy dojde k námitkovému řízení, ale i samotnými účastníky exekučního řízení, kteří se posléze mohou dle odůvodnění sami ověřit, zda exekutor při výpočtu nákladů exekuce vůbec postupoval správně. Při přezkumu nemůže příkaz k úhradě nákladů exekuce bez řádného odůvodnění v žádném případě obstát. V námitkovém řízení tudíž soudy nedostatečně odůvodněné příkazy ruší.⁹¹

6.3 Opravné prostředky proti rozhodnutí o nákladech exekuce

Je zapotřebí mít stále na paměti, že rozhodnutím o nákladech exekutor výrazným způsobem zasahuje do majetkových poměrů účastníků exekučního řízení, avšak zároveň také rozhoduje o výši svého vlastního zisku, který má podobu odměny. Právě proto umožňuje zákonodárce účastníkům, aby mohli podat proti rozhodnutí opravný prostředek a tím dosáhnout přezkumu rozhodnutí exekutora. Námitky proti příkazu k úhradě nákladů exekuce je možné vnímat jako speciální opravný prostředek v rámci exekučního řízení, který je blíže specifikován v § 88 odst. 3 a 4 zákona č. 120/2001 Sb., exekučního řádu. Je možné je uplatnit je proti příkazu k úhradě nákladů exekuce. *„Účastník řízení může podat u exekutora proti příkazu námitky do 8 dnů od doručení. Pokud exekutor v plném rozsahu námitkám nevyhoví, postoupí je bez zbytečného odkladu soudu, který o námitkách rozhodne do 15 dnů. Případné vyjádření k námitkám adresované soudu exekutor doručí také tomu, kdo námitky*

⁹¹ FIALOVÁ, P. *Příkaz k úhradě nákladů exekuce*. 2014, č.3, s.28.

podal. Rozhodnutí soudu o námitkách se doručí oprávněnému, povinnému a exekutorovi. Proti rozhodnutí soudu o námitkách není přípustný opravný prostředek.⁹² Námitky musí obsahovat nejenom obecné náležitosti, ale taktéž je nutné zmínit důvod, pro který účastník exekučního řízení námitku podává. Exekutor by měl být těmito důvody vázán. O námitkách, které jsou podány proti příkazu k úhradě nákladů exekuce, může rozhodnout exekutor, pokud jim plně vyhoví. Pokud exekutor však nevyhoví všem námitkám, které byly podány, je nutné je postoupit exekučnímu soudu, a to bez zbytečného odkladu. Soud může posléze námitkám plně vyhovět a příkaz k úhradě nákladů exekuce změnit nebo může naopak příkaz k úhradě zrušit. V okamžiku, kdy soud námitky označí za nedůvodné, musí je zamítnout. Je zapotřebí zmínit, že exekuční soud o podaných námitkách rozhoduje s konečnou platností.⁹³

V okamžiku, kdy dojde k zastavení exekuce, není v rámci zákona č. 120/2001 Sb., exekučního řádu, upraven žádný opravný prostředek, jako je tomu např. u příkazu k úhradě nákladů exekuce, a proto je nutné použít obecnou úpravu, která je uvedena v § 55c zákona č. 120/2001 Sb., exekučního řádu, v rámci kterého je odvolání prezentováno jako základní opravný prostředek, který lze podat proti rozhodnutí exekutora. Odvolací lhůta je v tomto případě v délce 15 dnů, a to od okamžiku doručení usnesení, proti kterému je nasměrováno. Prominutí zmeškání této lhůty je v rámci exekučního řízení vyloučeno, což je podstatné zmínit. Odvolání je nutné podat krajskému soudu, který je místně příslušný, a to prostřednictvím exekutora. Na rozdíl od námitek tedy o odvolání musí rozhodnout krajský soud, přičemž podání odvolání má tzv. devolutivní účinek. Pokud je odvolání podáno neoprávněnou osobou, krajský soud jej musí odmítnout.⁹⁴ V případě (částečného) zastavení exekuce, a to ať již rozhodnutím soudu či exekutora, je nákladová povinnost uložena samotným usnesením, a proto je nutností, aby se jednotliví

⁹² Zákon č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti: Exekuční řád. In: *Sbírka zákonů ČR*. 2001.

⁹³ Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád: Občanský soudní řád. In: *Sbírka zákonů ČR*. 1963.

⁹⁴ Zákon č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti: Exekuční řád. In: *Sbírka zákonů ČR*. 2001.

účastníci proti uvedenému bránili odvoláním, nikoliv jiným opravným prostředkem, jako jsou např. námitky apod.⁹⁵

⁹⁵ TICHÝ, L. a J. ČERNÝ. Rozhodování o nákladech řízení při částečném zastavení exekuce. *Epravo* [online]. 2018 [cit. 2019-03-15]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/rozhodovani-o-nakladech-rizeni-pri-castecnem-zastaveni-exekuce-108058.html>

7. Komparace se slovenskou právní úpravou

V rámci následujícího textu je pozornost zaměřena na komparaci české právní úpravy exekučního řízení a jeho nákladů s úpravou na Slovensku.

V době, kdy existovalo Československo v podobě federace dvou republik, byl občanský proces upraven jednotným zákonem – zákon č. 99/1963 Sb., občanským soudním řádem. Platnost zmíněného zákona nikterak neovlivnily ani události roku 1989 a nebylo tak nutné zpochybňovat již dlouhodobě zavedenou praxi, která zde stále fungovala. I přesto však nastal proces zcela nových úprav, které měly za cíl přizpůsobit se novým společenským vztahům a změnám, které po sametové revoluci v Československu nastaly. První krok učinilo Slovensko, které již v roce 1995 přistoupilo k vydání zákona č. 233/1995 Zb., o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (tzv. exekučný poriadok, dále jen „EP“). Tím vzniknul stejně jako v Česku dualismus exekučního práva. V České republice došlo k podobné situaci však až v roce 2001, kdy vstoupil v platnost zákon č. 120/2001 Sb., exekuční řád, který platí dodnes. Česká republika měla tak dostatek času se Slovenskem ve své podstatě inspirovat a poznat jak silné, tak i slabé stránky již existující slovenské praxe. Slovensko zavedlo tuto instituci jako určitou formu alternativy k soudnímu vykonávacímu řízení.⁹⁶

Lze konstatovat, že na Slovensku nová právní úprava vedla k růstu úspěšnosti vynucení práva. V roce 2005 došlo dále k odstranění dualismu, kdy vešel v platnost zákon č. 341/2005 Z. z., ktorým sa mení a doplňa zákon č. 99/1963 Zb., občiansky súdny poriadok (dále jen „OSP“). To se dotklo i EP. Tato změna byla v porovnání s Českou republikou razantnější. OSP tak zrušil možnost soudního výkonu rozhodnutí dle OSP a exekuční řízení ponechal nadále jako jediný možný způsob vymáhání plnění. Za jedinou výjimku, kterou stále vykonává soud, je možné označit rozhodnutí o výchově nezletilých a vymáhání soudních pohledávek (§ 251 odst. 1 a 2 OSP).⁹⁷ Ve všem ostatním bylo odkazováno na EP a nucený výkon rozhodnutí tak může uskutečnit od roku 2005 pouze exekutor v řízení, které probíhá dle EP. EP je na

⁹⁶ ŠTEVČEK, M. a kol. *Civilné právo procesné. Základné konanie a správne súdnictvo*. Bratislava: EUROKÓDEX, 2013. 752 s. ISBN 978-80-89447-96-1, s. 56-57.

⁹⁷ ZÁMOŤÍK, J. a kol. *Civilné právo procesné. Vykonávacie konanie. Konkurz a reštrukturalizácia. Rozhodcovské konanie. Správne súdnictvo*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2013. 372 s. ISBN 978-807380-417-6, s. 17 – 19.

Slovensku ve vztahu k OSP speciálním právním předpisem. V exekučním řízení, které probíhá dle EP, lze ustanovení OSP použít jen při řešení takových otázek, které v rámci EP nejsou upraveny či jsou upraveny, ale nikoliv vyčerpávajícím způsobem.

K přijetí tohoto zákona a zrušení duality se vyjádřila členka Prezídia Slovenskej komory exekútorov JUDr. Stanislava Kolesárová v Komorních listech z roku 2011: „Zákon č. 233 o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti bol v roku 1995 prijímaný s cieľom preklenúť absenciu skúseností z aplikácie obdobného zákona a snaha využiť poznatky z doterajšieho súdneho výkonu rozhodnutia pri rešpektovaní špecifik Exekučného poriadku. Predpokladalo sa, že zákon bude právnym nástrojom realizácie núteného výkonu rozhodnutia v reálnom čase. Už v čase jeho prijímania sa uvažovalo, že dvojkolajný výkon rozhodnutia bude dočasný a v budúcnosti bude realizovaný len cestou súdnej exekúcie. Pre úplnosť uvádzam, že pohľadávky sa rovnako ako aj v Českej republike, vymáhali „viackolajne“, pretože osobitne sa vymáhajú pohľadávky daňové, colné a podľa Správneho poriadku.“⁹⁸

Další vývoj následně ukázal, že vymahatelnost pohledávek prostřednictvím soudní exekuce mnohonásobně převýšila vymahatelnost prostřednictvím soudního výkonu rozhodnutí.⁹⁹

Podle EP je průběh exekuce obdobný jako v České republice – exekutor na Slovensku musí požádat o udělení pověření k výkonu exekuce, které musí následně předložit exekučnímu soud. Proti usnesení o zamítnutí žádosti lze podat odvolání oprávněného, o kterém rozhoduje odvolací soud. Vyrozumění o zahájení exekuce se v Česku musí doručit do vlastních rukou povinného a na rozdíl od slovenské úpravy zákon v Česku připouští i opakované doručení. Dle § 49 EP je opakované doručení povinnému zcela nepřipustné. Na Slovensku je možné za významný prostředek, který slouží k obraně povinného proti vyrozumění o exekuci, označit námitky, které jsou upraveny v § 50 EP. Ještě před vydáním exekučního příkazu musí vyrozumění obsahovat způsob výkonu exekuce. V námitkách musí povinný uvést jen zákonem definované důvody. V okamžiku, kdy exekutor od výkonu exekuce upustí, o

⁹⁸ KOLESÁROVÁ, S. *Zrušenie duality*. Komorní listy. 2011, č. 2.

⁹⁹ KOLESÁROVÁ, S. *Zrušenie duality*. Komorní listy. 2011, č. 2.

námitkách není rozhodováno. Námitky jsou projednávány v rámci incidenčního řízení. V okamžiku, kdy jsou námitky zamítnuty, exekutor vydá exekuční příkaz.¹⁰⁰

Co se týče české právní úpravy, její součástí je také vyrozumění povinného i oprávněného, avšak klíčový rozdíl v porovnání se Slovenskem lze spatřit v obraně povinného – ten se proti exekuci na majetek může bránit podáním návrhu na zastavení exekuce k rukám exekutora (na Slovensku je nutné jej doručit přímo soudu). Na Slovensku i v Česku patří mezi další prostředky, které slouží k obraně, např. námitky proti nákladům exekuce či námitky podjatosti exekutora aj. V okamžiku, kdy dojde k vydání exekučního příkazu, není možné již využít žádný opravný prostředek, a to jak v Česku, tak i na Slovensku. Obsahem exekučního příkazu je, jak na Slovensku, tak i v Česku, způsob provedení exekuce. Možným způsobem obrany je podání návrhu, a to přímo k rukám exekutora, který následně rozhoduje o odkladu exekuce (v Česku dle § 54 zákona č. 120/2001 Sb., exekučního řádu, a na Slovensku dle § 56 EP).

Česká a slovenská právní úprava se liší v oblasti rozhodování o nákladech exekuce. Na Slovensku musí exekutor vyčíslit předběžnou výši nákladů již v rámci vyrozumění o zahájení exekuce. Povinností exekutora je povinného poučit, že pokud dluh nesplní, velikost nákladů může být ještě vyšší. Může nastat situace, že povinný s velikostí nákladů nesouhlasí, a může tak podat námitky do 14 dnů od doručení vyrozumění o zahájení exekuce (§ 201 EP). Úpravu nákladů exekuce lze nalézt v § 196 a násl. EP a mezi náklady exekuce patří odměna exekutora, náhrada za ztrátu času a náhrada hotových výdajů.¹⁰¹ Výše odměny exekutora a celkové náklady exekuce byly stejně jako v české právní úpravě blíže specifikovány ve vyhlášce, která nesla název Vyhláška Ministerstva spravdnosti Slovenskej republiky ze dne 7. 12. 1995 č. 288/1995 Z.z., o odmenách a náhradách súdnych exekútorov. Tato vyhláška však byla v roce 2017 zrušena Vyhláškou Ministerstva spravdnosti Slovenskej republiky č. 68/2017 Z.z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z.z., o súdnych exekutorov a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (dále jen „slovenský exekuční tarif“ nebo „SET“).

¹⁰⁰ ZÁMOŤÍK, J. a kol. *Civilné právo procesné. Vykonávacie konanie. Konkurz a reštrukturalizácia. Rozhodcovské konanie. Správne súdnictvo*. 2013, s. 38.

¹⁰¹ ŠTEVČEK, M. a kol. *Exekučný poriadok. Komentár*. 2011, s. 471-472.

Základem pro výpočet odměny soudního exekutora za výkon exekuční činnosti při exekuci na peněžité plnění na Slovensku je výše peněžitého plnění. Odměna soudního exekutora je 20 % ze základu na její určení (§ 7 odst. 1 SET). Zde vyhláška z roku 2017 vypouští limity pro minimální výši odměny 33,19 eura, maximální naopak nově stanovuje na 33.000,- eur z původních 33,193,92 eur (§ 9 SET). Rozdílem oproti české právní úpravě je, že ve slovenské úpravě není stanovena výše odměny různou procentní sazbou s ohledem na výši vymoženého plnění, ale stanovená dvaceti procentní je jednotná. Důsledkem tohoto rozdílu je, že odměny slovenských soudních exekutorů jsou značně vyšší než odměny českých soudních exekutorů. Ani slovenskou úpravu však neminula obdoba českého snížení nákladů exekuce na polovinu v případě tzv. dobrovolného plnění. V případě, že se vymáhaný nárok splní do uplynutí lhůty pro podání návrhu na zastavení exekuce, který má podle zákona odkladný účinek, náleží exekutorovi odměna ve výši 10 % ze základu na její určení (§ 7 odst. 2 SET).

V případě exekuce na nepeněžité plnění došlo též ke změnám ve výši odměny soudních exekutorů, jsou stanoveny takovýmto způsobem:

- Vyklizení nemovitosti nebo její části – odměna je stanovena na 200 eur (místo původních 165,97 eur) za každý vyklizený byt nebo jeho část. Nejvíce však 2.000 eur za všechny vyklizené nemovitosti na základě jednoho exekučního titulu.
- Odebrání věci – odměna exekutora za každou odebranou věc činí 30 eur (místo původních 33,19 eur). Maximálně však 200 eur za všechny odebrané věci na základě jednoho exekučního titulu. V případě, že je hodnota odebírané věci určena exekučním titulem, pak se při výpočtu odměny postupuje dle výše uvedené úpravy pro výkon exekuční činnosti při exekuci na peněžité plnění.
- Rozdělení společné věci prodejem – za vykonání exekuce rozdělením společné věci prodejem náleží také exekutorovi odměna dle úpravy pro výkon exekuční činnosti při exekuci na peněžité plnění.
- Rozdělení společné věci jinak než prodejem – v tomto případě odměna činí 100 eur (místo původních 99,59 eur) za každou rozdělenou věc.

- Provedení prací a výkonů – zde je odměna stanovena na 10 % z hodnoty prací a výkonů potřebných ke splnění vymáhané povinnosti, minimálně 30 eur, maximálně 1000 eur (místo původní úpravy, která stanovovala odměnu jednotně na 99,59 eur).

V rámci slovenské právní úpravy tedy došlo na rozdíl od té české ke zvýšení odměn exekutorů a tedy i k reakci na zvyšující se náročnost a odbornost dané profese, stejně tak jako na zvyšování nákladů soudních exekutorů, například na mzdy zaměstnanců nebo poštovní služby.

V neposlední řadě je nutné také zmínit zásadní reformu, kterou exekuční právo na Slovensku prošlo, ohledně zavedení místní příslušnosti. Tu zavedla novela č. 2/2017 Z.z. s účinností od 1. 4. 2017, která nově do EP stanovila, že pro exekuční řízení je příslušný Okresný súd Banská Bystrica, který jako jediný rozhoduje o zahájení exekuce. Tento jediný exekuční soud automatizovaným systémem zajišťuje rovnoměrné přidělování exekucí jednotlivým místně příslušným úřadům. Pověřování jsou náhodně, soudní exekutoři, kteří jsou místně příslušní podle bydliště povinné osoby, ale tak, aby každou další exekuci proti témuž povinnému dostal stejný soudní exekutor. Hlavním důvodem této reformy bylo zefektivnění vymáhání pohledávek a posílení ochrany dlužníků. Zavedení místní příslušnosti a přidělování exekučních řízení náhodným výběrem bez ovlivnění zadavatele exekuce navíc zajišťuje nezávislost a objektivitu soudního exekutora.¹⁰²

Na základě výše uvedených skutečností je možné tvrdit, že systémy exekučního řízení v Česku a na Slovensku jsou si na první pohled podobné a je viditelné, že česká právní úprava se slovenskou dosti inspirovala. Ustanovení, která se týkají činnosti exekutora, exekučního řízení a procesu či i způsobu provádění exekuce, jsou obsahem exekučního zákona, a tím došlo k minimalizaci subsidiarity, což lze hodnotit pozitivně. I ochranné prostředky jsou v obou zemích téměř shodné, avšak slovenská právní úprava exekucí je značně pružnější, lépe reaguje na aktuální potřeby společnosti a celkově lze říci, že je před tou českou ve vývoji o řadu let napřed.

¹⁰² POLANSKÝ, P., *Zásadní reforma exekučního práva na Slovensku zavádějící místní příslušnost jako vzorový příklad pro ČR*, dostupná na: <https://www.pravniprostor.cz/clanky/procesni-pravo/zasadni-reforma-exekucniho-prava-na-slovensku-zavadejici-mistni-prislusnost-jako-vzorovy-priklad-pro-cr>

8. Závěr

Exekuční řízení je dlouhodobě předmětem diskuzí jak odborné, tak i laické veřejnosti. Vlivem exekuce se může dlužník dosti rychle ocitnout na okraji společnosti. Proto exekuce představují dosti závažný celospolečenský problém ohrožující nemalé procento obyvatel České republiky. Dle názorů některých odborníků může přibývajícím počtem dlužníků dokonce až ohrožovat naši demokracii. V posledních letech jsou často v politické diskusi středem pozornosti právě náklady exekučního řízení, zejména pak odměna soudních exekutorů, kdy se snaha o její snižování často stává lákavou příležitostí ke zvýšení popularity u voličů. Problémem však nejsou odměny soudních exekutorů, ale exekuce jako takové. Respektive samotné dluhy, které jsou často navyšovány o nepřiměřeně vysoké úroky nebo penále. Pomoci s tímto problémem by mohla novela systému oddlužení, která zjednodušuje přístupnost lidem, kteří se do bezvýhodné dlužnické situace dostali. Správným krokem bylo také rozhodně zrušení platnosti rozhodčích doložek v případě spotřebitelského vztahu nebo tendence přenášet odpovědnost za zkoumání úvěruschopnosti dlužníka na bankovní a nebankovní poskytovatele úvěrů.

Cílem této práce bylo blíže specifikovat problematiku nákladů exekuce. Text práce byl rozdělen do šesti hlavních kapitol, které se této oblasti a její aktuální právní úpravě detailně věnovaly.

V první části byla pozornost zaměřena na specifikaci exekučního řízení. Byl zde přiblížen jeho historický vývoj, zahájení, průběh a také jeho skončení. Ze zahájení exekučního řízení byly blíže specifikovány jeho právní důsledky. Z hlediska procesního bylo odděleno, která část řízení stojí na dispozičním principu, a od jaké doby je řízení ovládáno zásadou oficiality.

Druhou část jsem věnoval nákladům exekuce dle platné právní úpravy, kde byly v textu prezentovány základní právní předpisy, které v současné době exekuční řízení upravují. Nejvýznamnějšími právními předpisy jsou v případě exekučního řízení jako takového a tedy i jeho nákladů zákon č. 120/2001 Sb., exekuční řád, zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, zákon č. 119/2011 Sb., kterým se stanoví pravidla pro případy souběžně probíhajících výkonů rozhodnutí, a vyhlášky o odměně a náhradách soudního exekutora, o centrální evidenci exekucí a o postupech

při výkonu exekuční činnosti. V neposlední řadě jsem se zaměřil na vnímání povolání soudního exekutora Ústavním soudem České republiky, kdy podle jeho ustálené judikatury soudní exekutor splňuje definici podnikatele, tudíž vykonává svou činnost na vlastní účet a odpovědnost. Zároveň jsou však jeho úkony v rámci exekučního řízení považovány za úkony soudu, takže by měl být nezávislý, a nemůže odmítnout pověření k provedení exekuce. Často se v praxi tedy bohužel stává, že soudní exekutor musí zahájit řízení, u kterého je velmi pravděpodobné, že bude bezvýsledné, protože je směřováno proti povinnému, proti kterému je veden velký počet dalších exekucí a reálně není majetek, který by mohl postihnout. Soudnímu exekutorovi u těchto řízení vznikají náklady za úkony, které je ze zákona povinen vykonat, ale riziko, že mu tyto náklady nebudou uhrazeny, nese právě on, jak rozhodl Ústavní soud.

V rámci uvedeného problému jsem se rozhodl pro porovnání institutu soudního exekutora při úkonech v exekučním řízení s institutem, který splňuje na vstupu v podstatě totožné znaky. Jedná se o institut notáře při řízení o pozůstalosti, neboť i notář je v tomto případě považován za podnikatele, který vykonává svou činnost na vlastní účet a odpovědnost, je úřední osobou a je na něho přenesena soudní pravomoc. Co se týká rizika neuhrazení nákladů v případě, kdy zůstavitel nezanechal žádný majetek patřící do pozůstalosti, a řízení je zastaveno, tak má notář oproti soudnímu exekutorovi zvýhodněné postavení v tom smyslu, že stát ručí za to, že dojde k uspokojení jeho práva na uhrazení nákladů.

Další dvě kapitoly byly orientovány na rozdělení nákladů exekučního řízení z pohledů jeho účastníků na náklady exekutora, náklady povinného a náklady oprávněného, a specifikace jednotlivých nákladů vznikajících v rámci exekuce. V této části jsem též provedl porovnání odměny exekutora s odměnou insolvenčního správce. Lze opět říci, že se jedná o podobné instituty, které k sobě mají poměrně blízko, i když úkolem soudního exekutora je zejména vymáhání pohledávek na základě exekučních titulů a úkolem insolvenčního správce je zejména řešení úpadku a dosažení majetkového uspořádání mezi větším počtem subjektů. Oba mají ale společné to, že zjišťují, spravují a zpeněžují majetek, za což jim náleží odměna a náhrada nákladů. Kdy zde nebylo v první řadě mým cílem porovnat výši této odměny, ale zamyslet se nad faktem, že insolvenční správce má stejně jako notář

záruku toho, že v případě konkurzu, ve kterém není v majetkové podstatě dostatek majetku pro uspokojení jeho nároku na odměnu, mu tuto odměnu hradí stát. Navíc z pohledu novely insolvenčního zákona bude v krajních případech u oddlužení fyzických osob docházet k tomu, že dlužníku bude pro splnění oddlužení postačovat, když bude schopen hradit odměnu a hotové výdaje insolvenčního správce, pokud k uspokojení pohledávek svých věřitelů vynaloží veškeré úsilí, které po něm lze spravedlivě požadovat. Což lze z principu postavit na roveň situaci, kdy by soudnímu exekutorovi náležela odměna i náhrada hotových výdajů, při tom by oprávněný ze své pohledávky nezískal ničeho.

Poslední kapitola v rámci svého obsahu řešila komparaci české a slovenské právní úpravy exekučního řízení zaměřené na jeho náklady a hlavně odměnu soudních exekutorů. Na první pohled jsou si obě úpravy podobné, je to zajisté způsobeno tím, že česká právní úprava řešení exekucí se tou slovenskou inspirovala. V tomto zároveň spočívá riziko toho, že bude česká právní úprava za tou slovenskou o pár let ve vývoji zaostávat, což se bohužel potvrdilo. Slovenská právní úprava exekucí lépe reaguje na aktuální potřeby společnosti, což lze prezentovat tím, že v tamním právním řádu již došlo ke zrušení dvojkolejnosti výkonu rozhodnutí, čímž byl odstraněn zastaralý a neefektivní způsob vymáhání práva. Dále došlo k zavedení místní příslušnosti soudních exekutorů a funguje zde princip náhodného a rovnoměrného přidělování exekučních řízení soudním exekutorům dle místní příslušnosti podle bydliště povinného. Zároveň jsou exekuční řízení rozdělována tak, aby každou další exekuci proti témuž povinnému získal stejný soudní exekutor. Tento systém zajišťuje větší nezávislost a objektivitu soudních exekutorů, mimo jiné i tím, že znemožňuje ovlivňování velkými zadavateli na straně oprávněných. V neposlední řadě je pak nutné zmínit, že slovenská právní úprava počítá s větší procentuální odměnou pro soudní exekutory.

Celkově lze tedy výsledky práce shrnout tak, že právní úprava nákladů a potažmo i celého exekučního řízení by si zasloužila aktualizaci. Nejprve však začnu obecně stavem zadlužení společnosti. Správným směrem v případě poskytování úvěrů je rozhodně přenést větší odpovědnost za zkoumání úvěruschopnosti dlužníka na bankovní a nebankovní poskytovatele úvěrů. Dále umožnit lidem, proti kterým je vedeno více exekucí a kteří nejsou schopni pokrývat ani příslušenství vymáhaných

pohledávek, jejich oddlužení, tak abychom je přivedli zpět mezi ekonomicky aktivní občany. Uvedené by mělo za výsledek snížení počtu bezvýsledných exekucí, a tím pádem i snížení počtu exekučních řízení, ve kterých soudním exekutorů vzniknou náklady, k jejichž uhrazení nikdy nedojde. Soudní exekutoři by si také zasloužili zvýšení jejich odměny, případně i ručení státu za uhrazení alespoň minimální odměny tak, jako je tomu u notářů při provádění úkonů v rámci řízení o pozůstalosti nebo u insolvenčních správců. Stejně tak by stálo za úvahu inspirovat se opět slovenským právním řádem a zavést místní příslušnost soudních exekutorů a náhodné a rovnoměrné přidělování exekučních řízení soudním exekutorům.

9. Resumé

Enforcement proceedings have long been the subject of discussions by both the professional and the general public. Due to distraint, the debtor can be quite quickly on the edge of society. Therefore, distrains represent a rather serious social problem threatening a considerable percentage of the population of the Czech Republic. According to some experts, the growing number of debtors may even threaten our democracy. In recent years, the main focus of political debate has often been on the costs of enforcement proceedings, especially the remuneration of judicial officer, where efforts to reduce it often become an attractive opportunity to increase voter popularity. However, the problem is not the remuneration of judicial officers, but the execution itself. Respectively, the debts themselves, which are often raised by excessively high interest or penalties. Helping with this problem could be an amendment to the debt relief system, which makes accessibility easier for people who have gotten into a bad debt situation. The right step was also to definitely abolish the validity of arbitration clauses in the event of a consumer relationship or a tendency to transfer responsibility for examining the borrower's creditworthiness to bank and non-bank lenders.

The aim of this work was to specify the problematics of enforcement proceedings. The text of the thesis was divided into six main chapters, which dealt with this part and its current legislation in detail.

In the first part, the focus was on specifying the execution procedure. Its historical development, the initiation, the course and also its termination were described here. The legal consequences of the initiation execution proceedings were specified in more detail. From the procedural point of view, it was separated which part of the proceedings is based on the disposition principle and from what time the procedure is controlled by the principle of officiality.

The second part was devoted to the enforcement proceedings according to the valid legislation, where in the text were presented the basic legislation which regulates enforcement proceedings. The most significant legislation which regulates execution is Act No. 120/2001 Coll., Enforcement Order, Act No. 99/1963 Coll., the Civil Procedure Code, Act No. 119/2011 Coll., laying down rules for cases

simultaneous execution of decisions, and a decree on remuneration and compensation of a judicial officer, on a central register of executions and on procedures for execution of an execution activity. Last but not least, I focused on the perception of the profession of a judicial officer by the Constitutional Court of the Czech Republic, where, according to his settled case law, the judicial officer meets the definition of an entrepreneur, and therefore carries out his activities on his own account and responsibility. At the same time, his execution proceedings are considered to be acts of the court, so he should be independent and cannot refuse to execution mandate to execution. Unfortunately, in practice it is often the case that a judicial officer have to initiate a procedure that is very likely to be fruitless because it is directed against the debtor, against whom there are conducted a large number of other executions, and in reality there is no property that could be monetized. The judicial officer in these proceedings incurs costs for acts that he is obliged to perform by law, but the Constitutional Court held that the risk od non-payment of cost is born by him.

As part of this problem, I decided to compare the institute of the judicial officer in the execution proceedings with the institute, which basically has the same characteristics at the entrance. It is a notary's institute in the inheritance proceedings, as a notary is also considered an entrepreneur which carries out his activities on his own account and responsibility, is an official and he has a delegated jurisdiction. Regarding the risk of non-payment of costs in the event that the deceased did not leave any property belonging to the estate and the proceedings were discontinued, the notary has a privileged position against the judicial officer in the sense that the State is liable to satisfy his right to reimbursement.

The next two chapters were focused on distributing the enforcement proceedings from the perspective of its participants at the costs of the judicial officer, the debtor's costs and the costs of the creditor, and the specification of the individual costs arising from the execution. In this section I also made a comparison of the judicial officer's remuneration with the remuneration of insolvency administrator. It can be said again that these are similar institutes, which are relatively close to each other, although the task of the judicial officer is in particular the enforcement of claims on the basis of enforceable titles and the task of the insolvency administrator is in particular the resolution of bankruptcy and the achievement of property

arrangements among a number of entities. But they all have in common that they find, manage and monetize their property, for which they are rewarded and reimbursed. It wasn't my first goal of comparing the amount of this remuneration, but to consider the fact that the insolvency administrator, like a notary, has a guarantee that in the event of bankruptcy in which there is not enough property to satisfy his claim, this remuneration is paid by the state. Moreover, from the point of view of the amendment to the Insolvency Act, in the extreme cases of debt relief of individual, it will be sufficient for the debtor to be able to pay the remuneration of the insolvency administrator and if he makes every effort to satisfy his creditors' claims that can be fairly demanded. Which, in principle, can be equated with a situation when a judicial officer would receive remuneration and reimbursement of cash expenses, while the creditor would not receive anything from his claim.

The last chapter dealt with a comparison of the Czech and Slovak legal regulations on execution proceedings focused on the remuneration of judicial officers. At first glance, both adjustments are similar, it is certainly due to the fact that the Czech legal regulation of execution execution inspired the Slovak one. At the same time, there is the risk that the Czech legislation behind the Slovak one will be lagging behind for a few years, which is unfortunately confirmed. The Slovak legal regulation of distraint better responds to the current needs of the society, which can be represented by the fact that in the local legal order there has already been the abolition of the double enforcement of the decision, this eliminating the outdated and ineffective way of law enforcement. In addition, the local jurisdiction of judicial officer was introduced and there is a principle of random and equitable assignment of enforcement proceedings to judicial officers according to their jurisdiction. At the same time, distraint proceedings are distributed so that the same court executor gets every other execution against the same debtor. This system ensures greater independence and objectivity of judicial officers, inter alia by making it impossible for the judicial officer to be influenced by the creditors. Last but not least, it should be noted that the Slovak legislation envisages a greater percentage for remuneration of judicial officers.

All in all, the results of the work can be summarized in such a way that the legal regulation of enforcement proceeding and, consequently, the enforcement

procedure would deserve to be updated. However, I will generally start with the debt situation of the company. The right direction for lending is to pass more responsibility for examining the borrower's creditworthiness to bank and non-bank lenders. Furthermore, to allow people against whom there are more executions and who are unable to cover even the accessories of recovered debts, their debt relief, so that we bring them back among economically active citizens. This would result in a reduction in the number of unsuccessful executions and, consequently, a reduction in the number of enforcement proceedings in which judicial officers incur costs that will never be recovered. Judicial officers also deserve to increase their remuneration, possibly even the State's liability for paying at least the minimum remuneration, as does notaries when performing inheritance or insolvency administrators. Likewise, it would be worthwhile to be inspired again by the Slovak legal system and to introduce the local jurisdiction of judicial officers and the random and even allocation of enforcement proceedings to judicial officers.

10. Seznam použitých zdrojů

Literatura

HAVLÍČKOVÁ, B. *Kompendium judikatury. EXE III. Odměna exekutora a náhrada nákladů*. Praha: Wolters Kluwer, 2016. 199 s. ISBN 978-80-7552-215-3.

HLAVSA, P. *Exekuční řád a zákon č. 119/2001 Sb. s poznámkami a prováděcími předpisy*. Praha: Linde, 2008. 272 s. ISBN 978-80-7201-704-1.

KASÍKOVÁ, M. a kol. *Exekuční řád: komentář*. Praha: C.H. Beck, 2016. 1168 s. ISBN 978-80-7400-630-2.

SCHELLEOVÁ, I. a kol. *Exekuce*. Ostrava: Key Publishing, 2008. 216 s. ISBN 978-80-87071-91-5.

ŠÍNOVÁ, R. a kol. *Civilní proces. Řízení exekuční, insolvenční a podle části páté OSŘ*. Praha: C.H. Beck, 2015. 331 s. ISBN 978-80-7400-600-5.

ŠTEVČEK, M. a kol. *Civilné právo procesné. Základné konanie a správne súdnictvo*. Bratislava: EUROKÓDEX, 2013. 752 s. ISBN 978-80-89447-96-1.

ŠTEVČEK, M. a kol. *Exekučný poriadok. Komentář*. Praha: C. H. Beck, 2011. 570 s. ISBN 978-80-7400-335-6.

WOLFOVÁ, J. , ŠTIKA, M. *Soudní exekuce*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2016. 336 s. ISBN 978-80-7552-427-0.

ZÁMOŤÍK, J. a kol. *Civilné právo procesné. Vykonávacie konanie. Konkurz a reštrukturalizácia. Rozhodcovské konanie. Správne súdnictvo*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2013. 372 s. ISBN 978-807380-417-6.

Odborné články

FIALOVÁ, P. *Příkaz k úhradě nákladů exekuce. Komorní listy*. Praha: Exekutorská komora, 2014.

JÍCHA, L. *Srovnání odměňování soudních exekutorů a insolvenčních správců. Komorní listy* Praha: Exekutorská komora, 2016.

KOLESÁROVÁ, S. *Zrušení duality. Komorní listy*. Praha: Exekutorská komora, 2011.

SVOBODA, K. *K soudcovské normotvorbě při rozhodování o nákladech exekuce. Právní rozhledy*, 2011.

Tisková zpráva Exekutorské komory České republiky ze dne 13. 4. 2016.

Tisková zpráva Exekutorské komory České republiky ze dne 13. 4. 2016.

Tisková zpráva Exekutorské komory České republiky ze dne 5. 4. 2016.

Právní předpisy

Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti, ve znění pozdějších předpisů

Vyhláška č. 330/2001 Sb., o odměně a náhradách soudního exekutora, o odměně a náhradě hotových výdajů správce podniku a o podmínkách pojištění odpovědnosti za škody způsobené exekutorem, ve znění pozdějších předpisů

Vyhláška č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů

Vyhláška č. 329/2008 Sb., vyhláška o centrální evidenci exekucí

Česká judikatura

Usnesení Ústavního soudu ČR ze dne 31. 8. 2004, sp. zn. II. ÚS 150/04.

Usnesení Ústavního soudu ČR ze dne 25. 2. 2005, sp. zn. III. ÚS 158/05.

Nález Ústavního soudu ČR ze dne 3. 4. 2014, sp. zn. III. ÚS 2396/13.

Internetové zdroje

EXEKUTORSKÁ KOMORA ČESKÉ REPUBLIKY: Předpisy upravující exekuční řízení [online]. ©2019 [cit. 2019-03-04]. Dostupné z: <https://www.ekcr.cz/1/predpisy/24-predpisy-upravujici-exekucni-rizeni?w=>

EXEKUTORSKÁ KOMORA ČESKÉ REPUBLIKY: Rozdíl mezi exekucí a soudním výkonem rozhodnutí [online]. ©2019 [cit. 2019-03-24]. Dostupné z: <https://www.ekcr.cz/1/predpisy/24-predpisy-upravujici-exekucni-rizeni?w=>

BULLETIN ADVOKACIE: - Právní povaha nákladů exekuce aneb Ke stanovisku Nejvyššího soudu ČR [online]. Praha: Česká advokátní komora, 2007, 2007(9) [cit. 2019-03-13]. ISSN 1210-6348. Dostupné z: https://www.cak.cz/assets/files/1585/BA_07_09i.pdf

TICHÝ, Luděk a Jiří ČERNÝ. *Epravo.cz: Rozhodování o nákladech řízení při částečném zastavení exekuce* [online]. Praha: Sedláček, Vaca & spol., advokátní kancelář, 2018 [cit. 2019-03-24]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/rozhodovani-o-nakladech-rizeni-pri-castecnem-zastaveni-exekuce-108058.html>

POLANSKÝ, Petr. *Právní prostor: Zásadní reforma exekučního práva na Slovensku zavádějící místní příslušnost jako vzorový příklad pro ČR* [online]. [cit. 2019-03-24]. Dostupné z: <https://www.pravniprostor.cz/clanky/procesni-pravo/zasadni-reforma-exekucniho-prava-na-slovensku-zavadejici-mistni-prislusnost-jako-vzorovy-priklad-pro-cr>

Ostatní zdroje

Důvodová zpráva k návrhu zákona č. 120/2001 Sb., exekuční řád.

Důvodová zpráva k návrhu zákona č. 119/2001 Sb., kterým se stanoví pravidla pro případy souběžně probíhajících výkonů rozhodnutí.